

1. Introducerea scrisorii, cu informații despre expeditor și destinatar și mesaj de salut și de bincuvântare (1:1-2)

1:1-2: Pavel, apostol al lui Isus Cristos prin porunca lui Dumnezeu, Mântuitorul nostru și a Domnului Isus Cristos, nădejdea noastră, către Timotei, adevăratul meu copil în credință: har, îndurare și pace de la Dumnezeu, Tatăl nostru și de la Cristos Isus, Domnul nostru!

Pavel începe și această scrisoare la fel ca pe celelalte scrisori ale sale, în forma obișnuită în vremea aceea: expeditor, destinatar, salut.

1.1. Expeditorul

1.1.1 Autorul scrisorii este apostolul *Pavel*, atât de cunoscut nouă din NT, din vremea creștinismului primar. Acest lucru este prezentat în „scurta introducere” la cele două scrisori către Timotei și cea către Tit de la începutul acestei cărți.

1.1.2 Pentru înțelegerea scrisorii este util să ne actualizăm aici pe scurt *viața* autorului: el provenea din poporul Israel, din seminția lui Beniamin (Rom. 11:1). Înaintașii lui au fost israeliți cucernici. S-a născut în Tars, un port din nordul Siriei, a fost deci un iudeu din diaspora (Fapte 9:11). S-a alăturat mișcării religioase extrem de serioase a fariseilor și, după ce a învățat o meserie, a studiat cu un teolog al acestei mișcări, unul din cei mai importanți ai vremii sale, cărturarul Gamaliel (Fapte 18:3; 22:3; 23:6). Printr-o împlinire extrem de grijulie a Legii date de Dumnezeu lui Israel, fariseii au vrut să creeze premisele, ca Dumnezeu să trimită cât mai curând poporului Său și prin aceasta întregii omeniri pe Mesias-ul Său.

La început, Pavel s-a întors plin de râvnă *împotriva* creștinilor; prin aceasta, el a vrut să intervină pentru credința lui Israel și păstrarea curată a acesteia. Cu toate acestea, după ce Domnul înviat S-a întâlnit cu el pe drumul spre Damasc și l-a

luat în mod surprinzător în slujba Sa (Fapte 9), Pavel s-a considerat „robul“, „sclavul“ lui Isus Cristos (Rom. 1:1). Și acum a lucrat cu atât mai mult *pentru* Isus. Acum s-a pus în întregime la dispoziția noului său Domn, în lucrare și în suferință. Mai întâi a trăit el însuși ceea ce apoi i-a învățat și pe alții: „El (Cristos) a murit pentru toți, pentru ca cei care trăiesc să nu mai trăiască pentru ei înșiși, ci pentru Cel care a murit și a înviat pentru ei“ (2 Cor. 5:15).

După ce a lucrat un timp scurt în Damasc și Ierusalim, pentru început Pavel s-a retras undeva, singur (cf. Gal. 1:17-2:1), ca să aștepte un semn de la Domnul lui.

După aceasta, pornind din locul următoarei sale lucrări, Antiohia Siriei, Pavel a efectuat – ca împlinire a poruncii misionare a lui Isus – trei campanii misionare, de fiecare dată împreună cu câțiva colaboratori: „călătoriile misionare“ (Fapte 13-20). În timpul celei de-a doua călătorii misionare, a văzut că Dumnezeu îl conduce să treacă în Macedonia, respectiv în Grecia și prin aceasta în Europa (Fapte 16:6-11). Așa a ajuns Evanghelia – probabil în jurul anului 50 d.Cr. – în apus, dacă nu cumva a ajuns imediat după Rusalii prin pelerinii din Roma (Fapte 2:10).

Pavel a plănuțit o a patra călătorie misionară, prin Roma spre partea de vest a regiunii Mării Mediterane, în Spania (Rom. 15:24). În timpul unei vizite la Ierusalim el a fost însă „arestat preventiv“ de către romani, în fața unei mulțimi mândioase, care amenința să-l linșeze (Fapte 21:33). Ca urmare, Pavel a făcut apel la dreptul de a fi judecat de împărat la Roma și a fost „trimis“ acolo (Fapte 25:10; 27:1). În total, Pavel a fost întemnițat aproximativ patru ani, cu unele perioade de arest mai ușor (Fapte 28:30,31). Din închisoare, Pavel a scris mai multe scrisori care ni s-au păstrat: către efeseni, filipeni, coloseni și Filimon. Se poate ca el să fi scris și alte scrisori, care însă nu ni s-au păstrat.

Conform informațiilor extrabiblice, mai târziu Pavel a mai fost eliberat odată (probabil în 62 d.Cr.), și-a făcut atunci lucrarea misionară plănuțită în Spania și apoi s-a întors din nou spre răsărit, unde a misionat în Creta și s-a îngrijit și în Efes și în alte orașe de bisericele locale. După aceasta a „iernat“ în Nicopoli (Tit 3:12), în nord-vestul Greciei, unde a scris scrisoarea adresată lui Tit aflat în Creta și probabil apoi și această scrisoare, 1 Timo-

tei, trimisă la Efes. Pavel plecase în vestul Greciei probabil pentru ca la primăvară, când călătoriile pe mare aveau să devină din nou posibile, să plece din nou cu vaporul spre vestul regiunii Mării Mediterane. Trebuie că în perioada aceasta a fost Pavel arestat din nou și trimis la Roma. Acolo a scris din închisoare ultima scrisoare care ni s-a păstrat, 2 Timotei, iar puțin mai târziu a murit ca martir – conform informațiilor extrabiblice –, fiind decapitat la Roma, în timpul împăratului Nero. Acest bărbat ne vorbește deci aici, într-una din ultimele sale scrisori. El îi spune celui mai apropiat colaborator al său ce este extrem de important pentru el și de ce trebuie ținut cont în mod special în biserici, acum, după experiența unei lucrări misionare de lungă durată și făcută cu dăruire, cât și a lungii sale întemnițări, referitor la situația care se acutiza vizibil – privitor la persecutarea bisericii, cât și la amăgirea ei. Aceasta face ca aceste scrisori să fie extrem de importante și pentru noi, cei de azi, într-o vreme în care situația se acutizează – în aceeași privință – pe plan mondial (cf. Apoc. 3:10), acum însă într-un mod escatologic.

1.1.3 *Pavel* (adică, „cel mic“) a avut probabil și acest *nume* din tinerețea sa, un nume obișnuit pentru vremea aceea (cf. Fapte 13:7). Mulți dintre iudeii din diaspora au purtat în vremea aceea două nume, unul ebraic și unul greco-latin. Pentru autorul scrisorii, numele greco-latin a fost „Pavel“; cel ebraic a fost, în schimb, „Saul“. Pavel provenea doar din seminția lui Beniamin (Rom. 11:1) și părinții lui i-au dat numele împăratului care se ridicase din această seminție (1 Sam. 9:1,2). Pavel scrie cum s-a disciplinat el singur și de asemenea cum a fost disciplinat de Dumnezeu (1 Cor. 9:27; 2 Cor. 12:7), ca să nu ajungă să se mândrească. În spatele atitudinii lui de disponibilitate pentru aceasta se poate ca pentru Pavel să fi existat năzuința arzătoare de a nu părăsi totuși cumva din nou, ca odinioară împăratul Saul, calea arătată de Dumnezeu. Privitor la împăratul Saul, Dumnezeu a trebuit să constate: „Se abate de la Mine“ (1 Sam. 15:11). În orice caz, Pavel nu a fost sigur pe sine. Așa a scris, în mod sigur și gândindu-se la sine: „Cine crede că stă în picioare să ia seama să nu cadă“ (1 Cor. 10:12).

După ce ca apostol al neamurilor a trăit și a lucrat aproape

numai în afara țării, Pavel nu s-a mai numit decât „Pavel“. Acest lucru îl vedem atât din scrisorile lui, cât și din Faptele Apostolilor (cf. Fapte 13:9). Se poate și ca el să fi îndrăgit în mod special acest nume, care înseamnă „cel mic“, „cel neînsemnat“ (cf. 1 Cor. 15:9).

1.1.4 Ca autor și expeditor al scrisorii, Pavel a mai adăugat pe lângă numele lui și câteva informații: *apostol al lui Isus Cristos prin porunca*, însărcinarea lui Dumnezeu, *Mântuitorul nostru și a Domnului Isus Cristos, nădejdea noastră*.

Apostol: în primul rând, conform uzanței lingvistice grecești generale, cuvântul înseamnă simplu „mesager“. Însă cuvântul era folosit și în lumea extrabiblică într-un sens special, de exemplu pentru un om politic însărcinat și împuternicit în mod special. În sens nou-testamental, apostolii sunt primii din ștafeta care poartă Evanghelia prin istoria omenirii; aceștia au primit primii Evanghelia direct de la Domnul Însuși. Iar în „clădirea“ bisericii lui Isus, ei sunt de-a lungul întregii istorii a bisericii așa-numita temelie (Ef. 2:20) pusă pe piatra de bază Cristos (1 Cor. 3:11). De aceea este biserica lui Isus „clădită pe temelia apostolilor...“.

Apostolii trebuia să fie oameni, care fuseseră martori ai lucrării pământești a lui Isus, cât și a morții Lui pe cruce și a învierii Lui. De aceea constată ucenicii, cu ocazia alegerii unui înlocuitor pentru Iuda: „Trebuie deci ca dintre cei care ne-au însoțit în toată vremea în care a trăit Domnul Isus printre noi... să ne însoțească drept martor al învierii Lui“ (Fapte 1:21 și urm.). Cu toate acestea, nu acest criteriu făcea dintr-un om un apostol al lui Cristos, ci chemarea și însărcinarea specială prin Isus, din numărul total al adeptilor Lui (Luca 6:12-16; cf. Matei 10:1 și urm.).

Pavel a fost adăugat în mod minunat la numărul apostolilor, deși în perioada vieții pământești a lui Isus nu făcuse parte din cercul ucenicilor, ba chiar mai târziu a fost într-un mod deosebit un dușman al lui Isus și al bisericii Lui (Fapte 9:1). În această măsură, Pavel se numește singur un „avorton“ (1 Cor. 15:8). Însă și el a primit Evanghelia direct de la Domnul (Gal. 1:1,12) și a fost însărcinat de El ca apostol. În mod corespunzător a pri-

mit Anania revelația în Damasc – deja înainte de Pavel însuși: „El este un vas, pe care l-am ales, ca să ducă Numele Meu înaintea neamurilor, înaintea împăraților și înaintea fiilor lui Israel. Și îi voi arăta tot ce trebuie să sufere pentru Numele Meu“ (Fapte 9:15 și urm.).

Pentru Pavel a fost important să sublinieze că și el este un apostol și că a primit Evanghelia direct de la Domnul. Și aceasta, deoarece cei care veneau la credință prin el nu trebuia să fie făcuți să se îndoiască de către cei care spuneau: „Ceea ce spune Pavel despre harul atotsuficient este ceva numai pentru adepți, pentru „începătorii“ spirituali, pentru cei cu puține cunoștințe religioase. Abia noi vă aducem ceea ce face din voi creștini „avansați“. Acum, ca premisă pentru mântuirea voastră deplină, trebuie în plus să țineți și Legea iudaică, inclusiv ce spune ea despre tăierea împrejur și de asemenea și adăugările fariseice. Așa veți fi apoi „creștini de clasă extra“. Și mai ales: Pavel nici nu este un apostol autentic“. Pavel are o controversă cu cei care învăță aceste lucruri în special în Galateni, pentru a-i menține pe cei câștigați de el în credința adevărată și în încrederea în harul lui Dumnezeu în Isus Cristos. Cine vorbește asemenea acelor învățători ai Legii discreditează importanța jertfei lui Isus și pierde siguranța mântuirii, pentru că astfel nu știe niciodată și nu poate să știe, dacă ceea ce a făcut până atunci este suficient.

Unde stă apostolul, stă Domnului Însuși. Acest lucru este valabil aici cu totul altfel decât în legea statului, conform căreia unde se stă mesagerul unei țări stă de drept suveranul lui, conducătorul statului: împăratul, președintele statului etc. Căci aici acest lucru nu este numai de drept, ci real: Domnul nostru este prezent El Însuși; de la înălțarea Sa la cer, Isus are parte de atotprezența lui Dumnezeu. El îi spune mesagerului Său: „Iată, Eu sunt cu voi în toate zilele, până la sfârșitul veacului“ (Matei 28:20). „Cine vă ascultă pe voi pe Mine Mă ascultă; și cine vă nesocotește pe voi pe Mine Mă nesocotește“ (Luca 10:16). Acest lucru nu este valabil numai pentru apostoli, ca primii în marea ștafetă a Evangheliei de-a lungul istoriei omenirii, ci pentru toți mesagerii și martorii lui Isus, și azi, și mâine, și în vremurile din urmă, pe cât de sigur Isus le-a dat tuturor generațiilor

bisericii Sale porunca misionară, iar marea însărcinare nu este încă îndeplinită în întregime, de a fi martorii Lui „până la marginile pământului“ (Fapt. 1:8).

Isus Cristos: Pavel scrie aici și numele, și titlul Domnului lui.

Cristos este funcția, titlul, denumirea poziția Domnului nostru: El este deci Unealta unică, vestită de mult timp în VT, a istoriei mântuirii lui Dumnezeu, „Mesia“, adică: Cel „Uns“ de Dumnezeu într-un mod deosebit cu Duhul Sfânt și cu toate darurile lui (Is. 11:2; Matei 3:16; Ioan 3:34), Biruitorul lui Satan – dușmanul enigmatic al lui Dumnezeu și al oamenilor – promis deja după primul păcat (Gen. 3:15; Matei 4:1-11; Ioan 19:30). El este Păstorul cel Bun – ad litteram: „adevăratul“ Păstor – al poporului Său și al lumii, care-Și dă viața pentru ai Săi și din a cărui mână nu-i poate smulge nimeni și nimic (Ezec. 34:23; Ioan 10:11,28). El este „Robul lui Dumnezeu“ care suferă, Cel care a purtat toate păcatele noastre în locul nostru (Is. 53:5; Matei 1:21; 20:28; Ioan 1:29; 2 Cor. 5:19-21), adevăratul Miel pascal, prin care suntem ocrotiți de pedeapsă și suntem duși la libertate (Exodul 12-13; Matei 26:26 și urm.). El este Împăratul poporului Său și al lumii, căruia marele Dumnezeu I-a spus, după biruința Sa de pe Golgota și după înviere: „Șezi la dreapta Mea, până voi pune pe vrăjmașii Tăi sub picioarele Tale“ (Ps. 110:1; cf. Matei 28:18; Apoc. 5; 11:15; 19:16), ceea ce va fi revelat la revenirea Lui. Noi trebuie să-L primim pe Fiul lui Dumnezeu deja acum prin rugăciune și să ne supunem Lui. Și putem ști că în felul acesta devenim copiii Lui (Ioan 1:12).

Isus: numele înseamnă „Dumnezeu ajută“, „salvează“, „dăruiește mântuirea“. Așa i s-a spus lui Iosif numele copilului deja înainte de nașterea lui Isus, în sensul unei porunci divine: Maria „va naște un fiu și îi vei pune numele *Isus*“. Și ca explicație se adaugă: „Pentru că El va mântui pe poporul Său de păcatele lui“ (Matei 1:21). „Isus“ este o formă târzie a numelui vechi-testamental „Iosua“. Și așa cum a putut Iosua să ducă poporul în țara promisă, în care a găsit în sfârșit odihnă după lunga călătorie prin deșert, așa Își va duce cu atât mai mult Domnul nostru poporul la odihnă în patria și slava veșnică (Evrei 4:6-11).

Pavel a lucrat deci ca mesager al *acestui* Domn, al lui Isus Cristos. Ce cinste deosebită este aceasta! Și noi, ca și credin-

cioși, putem să fim slujitorii și mesagerii acestui Domn, indiferent unde ne pune Dumnezeuul nostru.

Cu atât mai dureros, chiar inducând în eroare, a fost faptul, că Pavel a trebuit să zacă ani în șir în temniță și nu a putut de fapt să-și facă slujba de mesager, chiar dacă în această perioadă a fost totuși activ – prin scrisori etc. La fel se poate ca și nouă să ni se pară astăzi unele lucruri ciudate, cu privire la viața noastră și viețile altora. Însă Pavel a scris încrezător tocmai din ultima sa întemnițare inumană, în timpul căreia a mai fost în plus înlănțuit, ca un criminal: „Dar Cuvântul lui Dumnezeu nu este legat“ (2 Tim. 2:9b). Acest lucru s-a dovedit în mod minunat, atunci și de asemenea și în zilele noastre, în lumea întreagă.

Pavel scrie că este apostol *prin porunca lui Dumnezeu*: Pavel nu are slujba de apostol de la sine, prin sine, prin propria lui gândire și decizie; în acest caz nici nu ar fi fost cu adevărat „apostol“, „mesager împuternicit“. Dumnezeu Însuși l-a făcut apostol. Dumnezeu Însuși a dat „porunca“ – cum putea să nu i se dea curs? Dumnezeu Însuși a dat „sarcina“ (așa cum se mai poate traduce) – cum putea să nu fie îndeplinită?

Pavel Îl numește aici pe Dumnezeu *Mântuitorul nostru*: în numărul mare de pasaje nou-testamentale corespunzătoare, Isus este numit „Mântuitor“, „Salvator“ (un alt sens al cuvântului). Însă în scrisorile pastorale și *Dumnezeu* este numit mereu „Mântuitorul“ (1 Tim. 1:1; 2:3; 4:10; Tit 1:3; 2:10; 3:4; cf. 2 Tim. 1:10; Tit 1:4; 3:6).

Isus nu a devenit Mântuitorul lumii împotriva voii Tatălui – așa cum s-a prezentat ocazional –, ci *conform* voii Tatălui; El a dus la îndeplinire voia salvatoare a lui *Dumnezeu*. „Dumnezeu era în Cristos, împăcând lumea cu Sine...“ (2 Cor. 5:19). Și la lucrarea de mântuire a lui Isus este valabil: „Cine M-a văzut pe Mine L-a văzut pe Tatăl“ (Ioan 14:9).

Pavel a mai adăugat la Numele Domnului nostru *Isus*, care i-a dat și El porunca pentru slujba lui de apostol: ...*nădejdea noastră*.

Isus a făcut deja în trecut pentru noi tot ceea ce *motivează* în viitor marea speranță pentru noi:

El a stat în locul nostru la *judecata* divină împotriva noastră. De aceea este valabil pentru toți cei care-L roagă în mod corespunzător și care-I încredințează viețile lor: „Cine ascultă cuvin-

tele Mele și crede în Cel care M-a trimis... nu vine la judecată" (Ioan 5:24). Povara trecutului nu mai are voie deci să ne apese – nici azi, nici când moartea ne va cere să plecăm din această lume și când vom intra în veșnicie și nici când va reveni Domnul nostru.

Ori de câte ori ne adăpostim în Domnul nostru, Isus îi ia *dușmanului* dreptul asupra noastră, dușmanul pe care l-am urmat atât de des prin păcătuirea noastră și care prin aceasta a dobândit un drept asupra noastră (Rom. 8:31-39; 2 Cor. 5:21; 1 Ioan 3:8,9).

În Cristos, în Numele Lui, ca și copiii lui Dumnezeu (Matei 6:9-13; Ioan 1:12; 14:13; 16:24), putem să-L chemăm pe Tatăl în orice situație; iar Isus este Susținătorul nostru la Tatăl (Rom. 8:34; 1 Ioan 2:1).

Celor, care I-au predat Lui viața și care Îl urmează, Domnul nostru le-a croit *calea* prin moarte la viață. El spune: „Pentru că Eu trăiesc, și voi veți trăi” (Ioan 14:19).

Da, cu ascultarea Sa desăvârșită, El ne-a răscumpărat în *casa* veșnică a *Tatălui*. El spune: „Și după ce Mă voi duce și vă voi pregăti un loc, Mă voi întoarce și vă voi lua cu Mine, ca acolo unde sunt Eu, să fiți și voi” (Ioan 14:3).

Da, cu biruința Sa de la Golgota și din duminica învierii, Domnul nostru Și-a dobândit un drept și pe acest *pământ* (Matei 28:18). Acest lucru se va vedea clar în *Împărăția viitoare* a păcii și a neprihănirii a Domnului care revine. Iar ai Săi vor putea fi *părtași* într-un mod minunat la tot ce este, are și face El în *veșnicie*, și la domnia Sa peste întreaga lume (Apoc. 3:21; 22:5; cf. Rom. 8:17).

1.2 Destinatarul

Timotei (v. 2): pentru slujitorii lui Dumnezeu este un dar deosebit, dacă li se dă să aibă alături oameni mai tineri, cu același duh, care să-i sprijine plini de înțelegere și care mai târziu să poată să le ia locul în slujire. Moise și Iosua sunt un prim exemplu frumos în acest sens, în VT.

Prin lucrarea foarte vie și variată din Listra din prima călătorie misionară a lui Pavel și Barnaba, printre alții au venit la

credință evreică din diaspora Lois, împreună cu fiica ei Eunice și nepotul ei Timotei; ginerele grec al femeii, tatăl lui Timotei, pare să nu fi venit la credință (Fapte 14:8 și urm.; 16:1-3; 2 Tim. 1:5). După acea primă călătorie, Barnaba l-a ales pe tânărul Marcu drept colaborator pentru viitoarele planuri misionare; însă acesta falimentase la prima misiune. De aceea la munca sa deosebită de pionierat, Pavel nu și-a putut imagina să-l aibă pe Marcu drept colaborator. Aceasta a făcut ca fiecare din cei doi să-și aibă propria echipă misionară. Așa că lui Pavel i-a fost încredințat pentru cea de-a doua călătorie misionară alături de cu probabil mai vârstnicul Sila și Timotei – atunci poate de 20 de ani –, ca tânăr colaborator (Fapte 15:36-40; 16:1-3).

Lui Timotei i s-au dat deja curând sarcini individuale, împreună cu Sila, iar apoi și singur (Fapte 17:14; 18:5; 19:22; 1 Cor. 4:17; 1 Tes. 3:2). Timotei trebuie că a fost mult timp alături de Pavel, ca și colaboratorul acestuia: Pavel salută parțial în scrisori din partea lui, parțial – și aceasta foarte des – Timotei apare chiar alături de Pavel drept co-expeditor al scrisorilor (Rom. 16:21; 2 Cor. 1:1; Fil. 1:1; Col. 1:1; 1 Tes. 1:1; 2 Tes. 1:1). În scrisorile sale, Pavel face referiri la rapoartele aduse de Timotei din biserici, respectiv pregătește vizitele viitoare ale lui Timotei în biserici (1 Cor. 16:10; Fil. 2:19-21; 1 Tes. 3:6). Și în perioada întemnițării apostolului se pare că Timotei s-a aflat în preajma acestuia, deoarece apare și în scrisorile scrise din temniță drept co-expeditor (Fil., Col., Filimon).

Acum, deoarece Pavel a fost eliberat din nou după lunga sa detenție romană (Fapte 28:16,30) – probabil în anul 62 d. Cr., poate la aproximativ 12 ani după ce Pavel îl chemase pe tânărul Timotei să-i fie colaborator –, îl găsim pe Timotei din nou alături de apostol. Nu știm dacă a călătorit împreună cu Pavel în Spania (cf. Rom. 16:21) și apoi în Creta (cf. Tit 1:5). Însă la vizita ulterioară în marea și importanta biserică din Efes, el s-a aflat evident alături de Pavel, căci acesta l-a rugat „să rămână în Efes”, atunci când „a plecat (mai departe) în Macedonia” (1 Tim. 1:3). Așa cum l-a lăsat apostolul pe Tit să continue lucrarea în Creta (Tit 1:5), așa l-a lăsat pe Timotei la Efes, într-o biserică care exista deja ce-i drept de zece ani, însă care trecea în prezent printr-o anumită criză.

După ce a fost arestat din nou, Pavel i-a scris din închisoarea din Roma – cu gândul la iminenta sa execuție – colaboratorului său fidel, atunci poate în vârstă de 34 de ani (după sens): „Vino curând la mine“ (2 Tim. 4:9,21). Dacă a vrut să dea cuiva indicații, atunci Pavel a vrut să-i dea lui Timotei – ca „testament“ înainte de martirajul său – indicații importante pentru calea bisericilor, cu privire la relațiile care se acutizau – pe lângă cele din scrisoare (2 Tim), încă altele orale. Nu știm dacă această intenție a mai putut fi materializată încă înaintea execuției apostolului.

Prin urmare, și Timotei a fost întemnițat o perioadă de timp, dar a fost apoi eliberat din nou (Evrei 13:23). Informațiile extra-biblice spun că Timotei a mai activat încă o vreme conducând bisericile din Efes și din împrejurimi și după moartea de martir a apostolului Pavel. Lucrarea sa probabil nu a durat însă până în perioada ulterioară, în care a fost scrisă revelația lui Ioan, douăzeci de ani mai târziu. Se poate însă să fi fost și rezultatul muncii lui Timotei, că Domnul înălțat a putut să depună în multe privințe o bună mărturie pentru biserica din Efes: „Știu faptele tale, osteneala ta și răbdarea ta și că nu poți suferi pe cei care zic că sunt apostoli și nu sunt și pe care i-ai găsit mincinoși. Știu că ai răbdare, că ai suferit din pricina Numelui Meu și că n-ai obosit... Ai însă lucrul acesta bun: că urăști faptele nicolaïților, pe care și Eu le urăsc“ (Apoc. 2:2-3,6).

Cu toate acestea, în acea perioadă târzie, Domnul înălțat obiectează că biserica împreună cu conducătorul ei și-au părăsit „dragostea dintâi“ (Apoc. 2:4), fapt care abia dacă mai poate fi pus pe seama lui Timotei. Această mustrare înseamnă, pe de-o parte, ordinea temporală: înainte biserica a ars pentru Domnul ei în dragoste și în uimirea pentru faptul că El le-a dăruit tocmai și lor dragostea Sa; între timp însă, multe lucruri au devenit obicei și s-au răcit. Pe de altă parte, este implicat clasamentul: altceva a trecut înaintea Domnului și a dragostei pentru El, poate năzuința de a forma o biserică „frumoasă“, implicată în multe activități și admirată de alții. – „Cercetează-mă, Dumnezeu și cunoaște-mi inima! Încearcă-mă și cunoaște-mi gândurile!“ (Ps. 139:23).

Ce a însemnat pentru apostolul Pavel mai tânărul său colaborator, Pavel a spus deosebit de clar în scrisoarea sa adresată

bisericii din Filipi, cu care a avut o legătură foarte strânsă și la care vroia să-l trimită atunci curând pe Timotei: „Căci n-am pe nimeni, care să-mi împărtășească simțirile ca el și să se îngrijească într-adevăr de starea voastră. Ce-i drept, toți umblă după foloasele lor și nu după ale lui Isus Cristos. Știți râvna lui încercată: cum, ca un copil cu tatăl lui, a lucrat ca un rob împreună cu mine pentru înaintarea Evangheliei“ (Fil. 2:20-22). „Un prieten fidel este o mângâiere în viață; cine se teme de Dumnezeu primește un asemenea prieten“ (Sir. 6:16). Domnul nostru Însuși este acest prieten, ba chiar marele Dumnezeu (cf. Exodul 33:11; Ioan 15:14 și urm.; Iacov 2:23). Însă Tatăl ceresc dăruiește nu rare ori copiilor Săi, care trec prin lupte și încercări, adesea peste așteptări, ca însoțitor tocmai pe cele mai dificile porțiuni pe cale și un confrate creștin fidel, plin de înțelegere.

Pavel adaugă la numele lui Timotei caracteristica: *adevărata mea copil în credință*. În pilda despre cele patru ogoare, Domnul nostru spune că sămânța este Cuvântul lui Dumnezeu (Luca 8:11). Această sămânță a dus-o Pavel la Listra. Și ea a căzut în inimi, și în cea a tânărului Timotei, atunci în vârstă poate de 18 ani (cf. Fapte 14:8 și urm.; 16:1-3; 2 Tim. 1:5). Această sămânță a adus rod pentru *Dumnezeu*. Prin viața nouă, care a fost pusă în Timotei o dată cu Cuvântul și Duhul lui Dumnezeu și care a făcut din el urmașul lui Isus, el a devenit copilul lui *Dumnezeu* (cf. Ioan 1:12; Rom. 8:14-17). Însă prin aceasta el a devenit și *fiul* spiritual al lui Pavel, care a putut să-i facă acest serviciu mare, decisiv pentru timp și eternitate. El a fost un fiu spiritual „adevărat“ sau „autentic“ al lui Pavel, prin faptul că a devenit un copil veritabil al lui Dumnezeu, un creștin veritabil, un urmaș și un martor veritabil al lui Isus.

Acest lucru a fost posibil numai datorită faptului că, atunci, la Listra, Pavel a stat el însuși „în credință“, ba chiar a fost inclus în părtășia lui Cristos, „în Cristos“ și astfel a avut autoritate lăuntrică. Căci Domnul nostru spune: „Rămâneți în Mine și Eu voi rămâne în voi... Cine rămâne în Mine și în cine rămân Eu aduce mult rod; căci despărțiți de Mine nu puteți face nimic“ (Ioan 15:4 și urm.). Și acum și Timotei era statornic „în credință“, „în Cristos“, în părtășia cu El, îmbrăcat în neprihănirea Lui înaintea lui Dumnezeu (cf. 2 Cor. 5:21). Așa au avut și cei doi,

Pavel și Timotei, adevărată părtășie unul cu altul, tocmai „în credință“, „în Cristos“.

1.3 Salutul

Har, îndurare și pace de la Dumnezeu, Tatăl nostru și de la Cristos Isus, Domnul nostru! (v. 2b).

Conform formei obișnuite a scrisorii din vremea aceea, după indicarea expeditorului și a destinatarului urma imediat deja salutul. Un salut putea și poate să fie simple vorbe goale. Însă din gura celor care cred în Isus Cristos și prin El, în Dumnezeu, din gura creștinilor care mijlocesc, un salut dobândește importanță: el devine binecuvântare. Așa cum în Israel, după aducerea jertfei, pe baza jertfei și venind de la jertfă și de la mijlocire, preotul putea să binecuvânteze poporul (Lev. 9:22; Num. 6:23-27), la fel pot creștinii să binecuvânteze oamenii prin prisma jertfei lui Isus, a mijlocirii și pe baza jertfei lui Isus. Toți cei care cred în Isus pot să fie în acest mod preoți (1 Petru 2:9; Apoc. 1:6; 5:9 și urm.). O astfel de binecuvântare se face cu autoritatea lui Dumnezeu; de aceea este salutul cuvânt creator, lucrarea lui Dumnezeu. Căci „El zice și se fac, poruncește și ce poruncește ia ființă!“ (Ps. 33:9). La Dumnezeu, Cuvântul este în același timp faptă. Deci, prin faptul că Pavel i-a scris lui Timotei această binecuvântare și acesta a citit-o și a primit-o prin credință, destinatarul scrisorii a devenit un om de care Dumnezeu S-a îndurat, un om care a stat sub îndurarea lui Dumnezeu, un om care a trăit prin Domnul Isus Cristos în pace cu Dumnezeu. Și deoarece „Scriptura este scrisoarea dragostei lui Dumnezeu adresată nouă, tuturor“ (J. A. Bengel), această binecuvântare este pentru toți cei care o citesc și care o primesc prin credință, prin încrederea în promisiunea lui Dumnezeu și prin dedicarea față de Donul nostru. De aceea îi numește ultima carte a Bibliei imediat la începutul ei în mod explicit „ferice“ pe toți aceia, care „păzesc“, citesc și ascultă aceste cuvinte, în special binecuvântarea ulterioară (Apoc. 1:3-5).

1.3.1 *Har*: având încrederea, că Domnul nostru Isus Cristos a suferit pentru noi osânda dreptății veșnice, putem să ne con-

siderăm în mod absolut oameni de care Dumnezeu S-a îndurat. Putem aceasta în ciuda tuturor acuzațiilor vrăjmașului, a propriei noastre conștiințe, cât și a altora. Înainte, când la noi mai era încă valabilă pedeapsa cu moartea, mai existau din când în când „grațieri la închisoare pe viață“. În schimb aici, unde Dumnezeu ne iartă de dragul lui Cristos, suntem iertați și suntem pe deplin liberi de pedeapsă, ba chiar suntem *adoptați* de Dumnezeu să fim copiii lui Dumnezeu, să fim părtăși la tot ce este, are și face Dumnezeu în veșnicie, împreună cu singurul Său Fiul și în El (Rom. 8:15-17). Deci Dumnezeu este numit aici *Tată* nu numai al Domnului nostru Isus Cristos, ci și al celui care crede în Isus (Ioan 1:12). Va fi nevoie de o veșnicie, pentru a înțelege această minune și acest dar nemaiauzit al harului.

1.3.2 De ce a pus Dumnezeu toate acestea la cale, toate aceste lucruri care sunt cuprinse în istoria mântuirii Sale? Din cauza *îndurării* Sale. Conform textului original, adică: necazul nostru I-a strâns inima. Prin faptul că Și-a dat singurul Fiul pentru noi, îndurarea lui Dumnezeu a lucrat într-un mod ciudat. „Îndurarea lui Dumnezeu“ s-a arătat în El (cf. Luca 1:78 și urm.).

Domnul nostru Isus este „samariteanul milostiv“ unic (Luca 10:30 și urm.): El nu S-a „coborât“ numai de la Ierusalim, ci S-a coborât de la tronul Tatălui în această lume. El ne-a văzut zăcând, bătuți și nenorociți de marii criminali (Ioan 8:44) și tâlhari. Prin aceasta, Domnul nostru nu numai că Și-a primejduit viața, ci Și-a pierdut-o; El ne-a acoperit cu trupul și cu viața Sa. El nu S-a pătat, ca samariteanul milostiv, cu sângele celui care trebuia salvat, ci cu propriul Său sânge (cf. Evrei 13:12; Apoc. 19:13). El ne tratează cu „vin și ulei“, deci cu sângele curățător al jertfei Sale (1 Ioan 1:7; Apoc. 7:14) – ne gândim la Cina Domnului – și cu Duhul Său Sfânt, care vindecă și sfințește, uleiul fiind mereu un simbol pentru acesta (cf. 1 Ioan 2:20,27). Ca și marele samaritean milostiv, El ne călăuzește prin „pus-tiul“ acestei lumi (Matei 28:20; cf. Ps. 23:4). Și El ne-a răscum-părat cu ascultarea sa desăvârșită în „locașul“ ceresc, în slavă la Tatăl (Ioan 14:2 și urm.).

La vremea lui, după păcatul greu comis de Israel când a dansat în jurul vițelului de aur, Moise a cerut și a vrut să pro-

ducă îndurarea lui Dumnezeu oferindu-și propria viață pământească și fericirea veșnică (Exodul 32:32 și urm.). Iar acest lucru a și fost necesar. Căci *Isus* Și-a dat viața pe deplin valabil și pe deplin eficient, în toată curăția și sfințenia, cu scopul întregii îndurări și iertări a lui Dumnezeu; ce a primit atunci Israel a fost ceva de genul unui „avans“ a ceea ce avea să producă mai târziu jertfa de la Golgota. Cu atât mai mult putem să stăm noi azi sub îndurarea lui Dumnezeu, să trăim din ea și să o și cerem pentru alții.

1.3.3 Esența, a ceea ce produce harul și îndurarea lui Dumnezeu, este *pacea noastră cu Dumnezeu*. Faptul, că s-a pierdut pacea cu Dumnezeu, a produs tot necazul, cât și toată dușmănia dintre oameni în această lume (cf. Gen. 3; 4). Invers, întreaga lucrare de mântuire a lui Dumnezeu în *Isus Cristos* țintește spre pacea noastră cu Dumnezeu, spre marea reunire a oamenilor cu Dumnezeu (Apoc. 21:3) și de asemenea și spre marea pace dintre oameni, ba chiar dintre oameni și animale și chiar dintre animale (Is. 11:6-8).

În această pace cu Dumnezeu, în această armonie deplină cu El putem să stăm deja acum. Prin aceasta este biruită în întregime toată teama, că Dumnezeu ar mai fi încă împotriva noastră (Rom. 8:32 și urm.). „Dumnezeul păcii“ a făcut pace cu noi la crucea Fiului Său (Col. 1:20; 1 Tes. 5:23). Aceasta trebuie să fie marea noastră mângâiere în viață și în moarte în timpul alergării noastre în lume și când Dumnezeu va încheia în marea Sa zi istoria lumii.

Deja cu acest scurt salut și scurtă binecuvântare ne aflăm înaintea orizontului uriaș al întregii lucrări mântuitoare a lui Dumnezeu și înaintea scopului acestei mântuiri. Lui Dumnezeu, Tatălui și Fiului, Îi aducem laudă și proslăvire!

Studiu biblic despre 1 Timotei 1:1-2

1. Introducere

Un creștin mai în vârstă a făcut vizite în cartierul său, pentru a-i invita pe oameni la o serie de prelegeri biblice. La salutul lui, obișnuit în zona aceea: „Grüss Gott!“ („Dumnezeu te salută!“, salut obișnuit printre șvabi, n.tr.), cineva i-a răspuns batjocorit de dincolo de ușă:

– Ei bine, salută-L pe Dumnezeu și din partea mea!

Vizitatorul a răspuns:

– Pot să fac lucrul acesta; vorbesc oricum în fiecare zi cu El. Însă pentru dumneavoastră ar fi mult mai important, dacă ați vorbi personal cu El. El este imediat prezent, când vă adresați Lui; El are întotdeauna oră de audiență pentru dumneavoastră. În Biblie este scris: „Dumnezeu este aproape de toți cei care-L strigă“. Eu constat zilnic ce mare ajutor este acesta. Acest lucru vă este accesibil și dumneavoastră. Nu vreți să vă ocupați ceva mai mult de aceste lucruri? O bună ocazie în acest sens ar fi serile la care tocmai doream să vă invit. Desigur, stau și personal la dispoziția dumneavoastră, pentru discuții, dacă doriți.

Primele afirmații ale scrisorii, pe care o avem aici înaintea noastră, conțin un salut. Aflăm ce se poate transmite cu un astfel de salut, cine salută în acest fel și cui îi este destinat salutul.

2. Întrebări pregătitoare

Cine salută aici așa? Ce-l așteaptă pe Pavel în viitorul apropiat, când vorbește despre sine? Cine este destinatarul salutului și al scrisorii? Care este istoria vieții destinatarului care este avută aici în vedere? Ce-i spune cel care salută celui pe care-l salută? Numai informație sau și un dar?

3. Tema

Cei care cred în Isus și sunt astfel însărcinați de Dumnezeu pot să vorbească, să acționeze și să transmită mai departe lucruri importante ca de la Dumnezeu, chiar și în salutul lor, care devine binecuvântare.

4. Structura

- a) *Cine* vorbește, salută, binecuvântează și acționează aici în acest fel – expeditorul scrisorii. Fiecare credincios, care mijlocește, poate să salute și să binecuvânteze așa, conform „preoției tuturor credincioșilor” (1 Petru 2:9; Apoc. 1:6).
- b) *Cu cine* vorbește Pavel aici așa, pe cine salută și binecuvântează el – destinatarul scrisorii. Și pe necredincioși putem să-i salutăm și să-i binecuvântăm așa și să mijlocim pentru ei. Domnul nostru spune: „Binecuvântați pe cei care vă blestemă, rugați-vă pentru cei care se poartă rău cu voi” (Luca 6:28). Aceasta înseamnă o ofertă minunată a lui Dumnezeu și este un mare ajutor să o și acceptăm.
- c) *Ce* se transmite mai departe la acest salut, care la credincios și prin mijlocirea lui devine binecuvântare: „harul, îndurarea și pacea” lui Dumnezeu în Isus Cristos. Nu este vorba numai de o vestire, ci de o lucrare a lui Dumnezeu acum, prin faptul că este promisă (Ps. 33:9).

Dumnezeu nu silește pe nimeni să-L accepte, nici pe El, nici harul Său. Dacă „se refuză primirea”, darul trimis se întoarce din nou la expeditor (cf. Matei 10:12 și urm.).

5. Încheiere

- a) Oamenii spun: „Un salut gol merge descul”. Însă salutul credincioșilor, care provine din mijlocire, oral, dar și în scris și cu strângerea mâinilor, nu este gol, ci este

echipat în mod minunat: devine binecuvântare, ofertă, că Dumnezeu Își pune acordul Lui peste cei salutați. Să ne gândim și în viața de zi cu zi la aceasta și să mijlocim pentru oamenii care ne ies în cale! Aceasta ține de împlinirea promisiunii minunate: „Vei fi o binecuvântare” (cf. Gen. 12:2).

- b) Pavel are în vedere deja la începutul scrisorii, ca de altfel întotdeauna, orizontul uriaș al întregii lucrări mântuitoare a lui Dumnezeu; aceasta îi dă încredere, curaj și putere: *Dumnezeu, Mântuitorul nostru*, este prin *Isus nădejde, har, îndurare și pace pentru noi*; spre acest orizont a putut el să alerge și să-i ia și pe alții împreună cu el pe cale.

Un bărbat deja mai în vârstă, originar din Munții Alpi, care trăia deja de mulți ani pe un alt continent, s-a întors pe plaiurile natale. A venit cu avionul din spre nord și ulterior a povestit cum în ziua aceea cu vizibilitate excepțională a văzut deja cu puțin înainte de Frankfurt înaintea sa șirul îndepărtat al Alpilor cu vârfurile acoperite de zăpadă nouă, de un alb strălucitor, cum venea spre el în goana zborului și cum inima a început să-i bată mai repede. – Așa și încă cu totul altfel putem trăi noi – deja acum, cu Domnul nostru și cu harul Lui înaintea orizontului măreț al țintei Lui cu ai Lui și lumea Lui, căci *Isus Cristos este nădejdea noastră* (v. 1).

2. Înmulțirea credinței, a cunoștinței și a dragostei, împotrivirea față de învățăturile mincinoase și învățătorii mincinoși (1:3-11)

1:3-11: După cum te-am rugat la plecarea mea în Macedonia să rămâi în Efes ca să poruncești unora să nu învețe pe alții altă învățătură 4 și să nu se țină de basme și de înșirări de neamuri fără sfârșit, care dau naștere mai mult la certuri de

vorbe, decât fac să înainteze lucrul lui Dumnezeu prin credință, așa fac și acum. 5 Ținta poruncii este dragostea care vine dintr-o inimă curată, dintr-un cuget bun și dintr-o credință neprefăcută. 6 Unii, fiindcă s-au depărtat de aceste lucruri, au răătăcit și s-au apucat de flecării. 7 Ei vor să fie învățători ai Legii și nu știu nici măcar ce spun, nici ce urmăresc. 8 Noi știm că Legea este bună dacă cineva o întrebuințează bine, 9 căci știm că Legea nu este făcută pentru cel neprihănit, ci pentru cei fărădelege și nesupuși, pentru cei nelegiuiți și păcătoși, pentru cei fără evlavie, necurați, pentru ucigașii de tată și ucigașii de mamă, pentru ucigașii de oameni, 10 pentru curvari, pentru sodomiți, pentru vânzătorii de oameni, pentru cei mincinoși, pentru cei care jură strâmb și pentru orice este împotriva învățaturii sănătoase: – 11 potrivit cu Evanghelia slavei fericitului Dumnezeu care mi-a fost încredințată mie.

2.1 Observație preliminară

Dacă ne gândim la problemele cu care s-a confruntat creștinismul primar, atunci avem înaintea ochilor în special persecuția timp de sute de ani prin puterea de stat romană. Însă primejdia și mai mare pentru creștinism a fost amăgirea prin erezie. Dușmanul nu s-a folosit numai de puterea de stat împotriva lor. Mai degrabă, el a pus la lucru împotriva lor o mulțime de învățături, de învățători și de duhuri amăgitoare diferite, ca să amestece adevărul cu minciuna și prin această să înstrăineze Evanghelia. Dușmanul a vrut să arunce toate acestea asupra bisericii lui Isus ca s-o zăpăcească, de-a dreptul ca s-o înăbușe dimpreună cu credința ei și efectiv ca să nimicească Evanghelia.

Tot astfel, când vorbim despre necazul *escatologic* al bisericii lui Isus, ne putem gândi în primul rând la *persecuția* prin puterea anticristică mondială (cf. Matei 24:9; Apoc. 13:7). Însă ispita (Apoc. 3:10) mult mai mare, care va cuprinde „lumea întreagă”, va fi – conform diverselor mărturii ale Scripturii – *amăgirea*: de a urma proroci și „Cristoși” mincinoși (Matei 24:24), de a apela la practici oculte (cf. 2 Tes. 2:9-12) – adică, de a recurge la slujba demonilor, ba chiar a lui Satan, pentru a răzbi mai ușor și pentru a dobândi mai multă cunoștință și pute-

re –, de a încheia legăminte mincinoase cu lumea, cu duhul ei și cu „stăpânitorul lumii acesteia” (Iacov 4:4; Ioan 12:31; cf. Apoc. 17:18), de a „lua concediu” de la Dumnezeu pentru „a putea fi numai o dată ca ceilalți” (Num. 25; 31:16; Apoc. 2:14). Și aici „roata se învârt”, adică drumul bisericii lui Isus este la un pas de țință, la fel ca la început. Astfel, acest pasaj biblic este astăzi foarte actual. Oamenii ar trebui și trebuie prin toate modurile să fie depărtați de Isus și de harul Lui. Nimeni nu este mai interesat de aceasta ca Satan, care știe exact că mai are doar foarte puțin timp (Apoc. 12:12).

2.2 Sarcina lui Timotei (v. 3)

După cum te-am rugat... să rămâi în Efes: trebuie să presupunem că Pavel a ajuns cu Timotei la Efes venind din Creta (Tit 1:5), pentru a pune din nou ordine în această biserică înființată de el (Fapte 19) și pentru a-i ajuta pe creștini în credință, în cunoștința, în sfințirea, în ascultarea credinței (Rom. 1:5; 16:26) și la edificarea vieții bisericii. Pavel însuși vroia să-și continue călătoria. De asemenea, el promisese să facă vizite și în alte locuri. Numai că a fost necesar să ajute biserica aceasta, care tocmai trecea printr-o criză. Pavel l-a însărcinat cu aceasta pe însoțitorul său, Timotei. Astfel, i-a dat sarcinile individuale corespunzătoare și i-a adresat ca atare rugămintele sale; aceasta înseamnă aici *te-am rugat*. Probabil lui Timotei nu i-a fost ușor să nu mai poată rămâne alături de prietenul și învățătorul său părintesc, care acum era în sfârșit din nou liber. Și în ziua de azi este bine ca tinerii creștini să fie lăsați, pe de-o parte, să lucreze mereu alături de creștini cu experiență și să li se dea, pe de altă parte, deja curând sarcini individuale, cel puțin pentru un timp limitat și cel puțin în anumite domenii.

2.3 Conținutul sarcinii (v. 3)

Ce trebuie să facă Timotei aici? Printre altele și *să poruncească*, adică să dea indicații severe, ca „unii” din biserică să *nu* mai facă anumite lucruri.

Astăzi nu este oportun să se dea astfel de indicații. Se aud

voci foarte diferite în biserică în favoarea „pluralismului” necesar, care trebuie tolerat. Însă conform Scripturii, până chiar la scrierile circulare al Apocalipsei (Apoc. 2; 3), este absolut clar că în biserica lui Isus se poate, ce-i drept, întreba totul, dar că nu se poate afirma totul în numele bisericii și al Evangheliei, nu cu pretenția că și *aceasta* este glasul Evangheliei, al *Bunului Păstor*.

Salutul și binecuvântarea de la *încheierea* scrisorii, conform obiceiului din vremea aceea (la fel ca astăzi semnătura) adăugate probabil de Pavel cu propria lui mână, este la plural (1 Tim. 6:21): „Harul să fie cu voi!” Din aceasta s-ar putea trage concluzia, că Pavel a avut în vedere că scrisoarea avea să fie citită și înaintea adunării bisericii. În felul acesta, *porunca* tânărului Timotei era sprijinită de autoritatea apostolului Pavel, întemeietorul bisericii.

2.4 Ce nu trebuia să facă unii (v. 3 și urm.)

2.4.1 *Unii* (în textul original: „anumiți oameni”) – Timotei, biserica și de asemenea și respectivii înșiși se poate că au știut prea bine la cine se referă Pavel – nu trebuia să *învețe pe alții altă învățătură*.

În biserica lui Isus, a *învăța* înseamnă a aduce pe cineva pe calea uceniciei lui Cristos (cf. 1 Petru 2:21), în ceea ce privește gândirea, vorbirea, acțiunea și suferința și a-l susține pe această cale, cu consecvență, la bine și la rău, și în vremuri de necaz și de amăgire, în special în amăgirea escatologică.

Isus avertizează împotriva prorocilor mincinoși, care vin în „haine de oi”, pe dinăuntru sunt însă „lupi răpitori” (Matei 7:15). „În haine de oi”: ei se dau deci drept „oi ale Bunului Păstor”, ba chiar drept ajutoarele Lui; în realitate ei fac însă lucrarea marelui „lup” (Ioan 10:12), a lui Satan și-i duc pe oameni direct în gura lui. Când Isus vorbește ulterior despre derularea escatologică a evenimentelor, El spune că vor apare *proroci mincinoși* (Matei 24:11), că aceste personaje vor mișuna, de-a dreptul.

Această *altă învățătură*, care se învață, este tot ce diferă de Evanghelia clară, biblică și de aceea îi *îndepărtează* pe oameni

de Isus, de harul Său și de ucenicia Sa și-i abate pe o altă cale, care poate pare „perfect bună”. Astăzi, aceste glasuri sunt „legiuni”. În zilele noastre apar tot mai multe cercuri cu cele mai pestrițe învățături speciale, la fel ca ciupercile după o ploaie caldă, „mișcări” care amestecă între ele noul și vechiul, idei din apus și din răsăritul îndepărtat și cele mai negre practici oculte și prezintă rezultatul drept cunoștința „noului veac”.

Ca derulare, marele *amestec* al religiilor, al învățăturilor mântuitoare, al cultelor misterelor și al filozofiilor în perioada aceea a creștinismului primar fost extrem de asemănător cu cel din zilele noastre. Și în această privință seamănă sfârșitul extrem de tare cu începutul. Totul a ajuns și ajunge în „mojar”; *sincretismul* conține acest cuvânt, aceasta este „amestecarea religiilor”. Tocmai această amestecare a religiilor ar putea să ducă la acea „religie a unității mondiale”, pe care Apocalipsa o numește „curvă” (Apoc. 17; 18) în contrast cu „mireasa” (Apoc. 19:7; 22:17), biserica, cea care-i rămâne fidelă Domnului ei Isus Cristos (cf. pasajele din Apoc. comentate în vol. 25 al Edition-C-Comentariu biblic).

Tocmai pentru că biserica lui Cristos, cu Evanghelia ei, a fost „virtuoasă”, comparativ cu amestecul de religii din vremea aceea în lumea greco-romană, *de aceea* a fost ea *persecutată*, de aceea au fost numiți creștinii „dușmanii rasei umane”. Împotriva micii minorități a creștinilor s-ar putea întoarce – azi și în viitor – într-un mod dureros „părerea oficială”, care se prefăce de parcă nu ar exista și nu ar avea voie să existe nimic altceva decât ea. Însă Domnul nostru spune: „Nu te teme, turmă mică, pentru că Tatăl vostru vă dă cu plăcere Împărăția” (Luca 12:32).

2.4.2 Ei nu trebuie nici să se țină de basme, de mituri, de poveștile inventate, în care sunt îmbrăcate unele pretinse „adevăruri generale”. Deosebit de „rodnice” au fost în acest sens în unele locuri din vremea aceea și iudeii din diaspora, care descriau și interpretau într-un mod speculativ unele fapte din VT.

Timotei nu trebuia în nici un caz să permită ca astfel de lucruri să pătrundă în biserică. El nu putea să împiedice faptul, că ele circulau în jur. Dar atunci când cei veniți la credința în Isus se lăsau stăpâniți și umpluți de aceste lucruri, atunci

Cuvântul lui Dumnezeu, Isus Însuși nu mai avea loc în viața lor, nici adevărul Evangheliei, sfințirea, ascultarea credinței, mărturia cu cuvântul și cu fapta în lume, colaborarea în biserică. Astfel de mituri erau „allotria“, adică acel „altceva“, acel „ceva străin“. A fi adeptul acestor mituri înseamnă părăsirea părtășiei cu Isus și trecerea într-o altă lume. Cât de necesară este și azi avertizarea împotriva acestor lucruri!

În ultimele secole s-a afirmat că și istoriile NT, inclusiv relatările din duminica învierii ar fi mituri și că ar trebui să fie „demitologizate“, adică „să se îndepărteze învelișul“ și să se ajungă la „miezul problemei“, la „adevărul general“. Însă martorii nou-testamentali au știut prea bine ce sunt miturile și au scris: „Nu ne-am luat după niște basme (în greacă, *mythios*) meșteșugit alcătuite...“. „Am văzut, am auzit, am pipăit noi înșine“ (2 Petru 1:16; cf. 1 Ioan 1.1). Ei au mărturisit „lucrurile minunate ale lui Dumnezeu“ (Fapte 2:11,22-24).

2.4.3 Pavel scrie mai departe că oamenii nu trebuie să se țină de înșirări de neamuri fără sfârșit. Desigur, și Scriptura conține liste de neamuri în VT și de asemenea și în NT, acolo unde se arată cum a intrat Domnul nostru în poporul Israel și în familia lui David (Matei 1:2 și urm.; Luca 3:23 și urm.). În plus, pentru unii israeliți a fost în mod logic important să știe în ce fel erau ei înșiși membrii ai poporului lui Dumnezeu, în șirul neamurilor, de la patriarhi încoace. Însă acum, pentru poporul nou-testamental al lui Dumnezeu este valabil că din el nu face parte cel care provine în mod natural din Avraam, ci cel care crede ca și Avraam (Rom. 4:16; cf. Gal. 3:29). De ce să se mai ocupe atunci un israelit care crede în Cristos cu aceste lucruri și să-și piardă timpul preocupându-se cu șirul neamurilor strămoșilor săi și ai altora! În plus, aceste lucruri oricum nu mai puteau fi adesea clarificate definitiv și de aceea nici nu puteau fi finalizate.

Și astăzi avem uneori impresia că este un șiretlic al vrăjmașului, să le arunce chiar și oamenilor cucernici o problemă litigioasă oarecare, cum le arunci câinilor un os, pentru care să se lupte. Astfel de oameni se dedică apoi în întregime acestor lucruri și cad pradă și greșelii, că *dau naștere mai mult la certuri de vorbe, decât fac să înainteze lucrul lui Dumnezeu prin*

credință. Ei se „zăpăcesc“ fără nici o speranță în discuțiile lor fără sfârșit.

2.5 Care ar fi relativ la aceasta și sarcina lor (v. 4)

2.5.1 Toți din biserica lui Isus ar trebui să facă *să înainteze lucrul*, planul de mântuire (așa cum mai poate fi tradus), programul de salvare, de mântuire al *lui Dumnezeu, prin credință*. Din cauza năvalei teribile a păcatului în lumea noastră, Dumnezeu, ca marele Medic (Exodul 15:26), Își are planul Său, cum să biruie acest rău din fiecare om și din întreaga omenire, în final – dimpreună cu toate urmările – și în întreaga creație (cf. Apoc. 21:3-5). El face acest lucru tocmai conform planului Său de mântuire, pe parcursul istoriei Sale a mântuirii, prin Mântuitorul Său, Isus Cristos. Despre aceasta ne vestește El în Cuvântul Său (cf. Ioan 15:15), ne face nouă înșine parte de această mântuire și ne folosește „fără să merităm și să fim vrednici“ și pentru alții, ca și colaboratorii Lui în această lucrare minunată a Sa, pe care o controlează (cf. 1 Cor. 3:9). Nu există nimic mai important, mai mare, mai frumos, decât de a putea sluji lucrarea de mântuire a lui Dumnezeu.

2.5.2 Acest lucru este posibil numai *prin credință*: dacă-i cerem iertare lui Isus și-I încredințăm viața noastră, dacă „intrăm“, cum ar veni, la El, dacă lăsăm și noi să fim „uniți“ în „trupul“ bisericii Lui, al cărei Cap este El și care-I slujește ca unealtă. Așa suntem în El și El – ca Duh Sfânt – este în noi (Ioan 15:4; 2 Cor. 3:17a). Așa ne folosește Domnul nostru. Așa câștigă El prin noi oameni și lucrează la viețile lor. Așa suntem noi rodnici pentru El (Ioan 15:5).

2.5.3 A-L sluji astfel pe Dumnezeu prin credință este ceva atât de inimaginabil de mare, pentru timp și eternitate, încât nu avem voie în nici un caz să lăsăm să fim abătuți și stăpâniți de altceva, de ceva străin. Aceasta nu înseamnă în nici un caz că creștinii nu pot și nu trebuie să se implice în sarcinile cotidiene ale acestei lumi; și aceste lucruri putem să le facem pentru Dumnezeu. Așa le scrie Pavel sclavilor, care cu adevărat nu pot să-și aleagă munca:

„Orice faceți să faceți din toată inima, ca pentru Domnul, nu ca pentru oameni“ (Col. 3:23). Însă din munca lor vor face parte în orice caz mărturia credinței, faptele dragostei și mijlocirea.

2.6 Care este scopul întregii învățături adevărate (v. 5)

Ținta (suma totală) *poruncii*, a întregii învățături adevărate, este însă *dragostea care vine dintr-o inimă curată, dintr-un cuget bun și dintr-o credință neprefăcută*.

Dumnezeu, care Și-a dat Fiul pentru noi și care face din noi copiii Săi, ne iubește într-un mod atât de inimaginabil, încât vom avea nevoie de o veșnicie pentru a înțelege aceasta (cf. Ioan 3:16; 1 Ioan 3:1). La fel ne iubește Domnul nostru Isus Cristos, care Și-a dat sângele și viața pentru noi, cu scopul măreț să ne facă părtași împreună cu El la tot ce este, ce are și ce face El în veșnicie (cf. Rom. 8:17; Apoc. 3:21). Vrem deci atunci să-L iubim și noi, și prin puterea Lui și pe oameni, în toate modurile în care putem.

2.6.1 *Dintr-o inimă curată*: El Însuși trebuie să ne curețe inima prin sângele sfânt al jertfei Lui (1 Ioan 1:7); noi nu putem acest lucru. El trebuie să dea morții toată ființa veche, toate motivele necinstite, să le ia cu Sine în moartea Sa (Rom. 6:6; Gal. 5:24). Și el trebuie să umple cu Duhul Său „inimă“ noastră, miezul ființei noastre din care se naște voința noastră, altfel spus: trebuie să ocupe „puntea de comandă“ din noi (la aceasta se referă Biblia prin „inimă“) (Rom. 8:14; cf. Prov. 23:26; Gal. 2:20).

2.6.2 *Dintr-un cuget bun*: numai atunci când Domnul nostru ne curăță cu sângele jertfei Lui (1 Ioan 1:7) și când stăpânește numai El în noi și ne duce pe calea uceniciei lui Isus, a naturii și a comportamentului conform lui Isus, putem să avem *un cuget bun* și putem să iubim ca urmare a acestei armonii cu El.

2.6.3 Și numai așa, când tot ce posedăm, toată dragostea de sine sunt îndepărtate prin El și sunt aruncate în moartea Sa, *credința* noastră este *neprefăcută*, nu este „mânjită“ și „murdărită“ egoist și, cum este scris ad litteram, nu este o credință fățarnică, expusă doar privirii, care în acest fel nici nu ar fi credință.

Dragostea lui *Dumnezeu*, dragostea lui *Isus* – și nu propria noastră dragoste – trebuie *dată mai departe oamenilor* în mod clar, cu cuvântul, fapta și întreaga ființă, chiar și celor care ne vor răul, care ne-au rănit, care ne sunt dușmani. Așa cum a vindecat Domnul nostru urechea unuia dintre zbirii care L-au legat (Luca 22:51) și cum S-a rugat – în cele mai mari dureri – pentru *aceia*, care-L chinuiau (Luca 23:34). Această dragoste a lui Dumnezeu, această dragoste a Mântuitorului trebuie s-o trăim statornic, tocmai și atunci, când biserica lui Isus trece prin ispite și persecuții escatologice. Aceasta este atunci adevărata confirmare înaintea lui Dumnezeu și până la urmă o mărturie – care invită – pentru Domnul nostru înaintea oamenilor, până când va veni El, respectiv până când biserica îi va putea ieși în întâmpinare (1 Tes. 4:17). El spune: „Lucrați până Mă voi întoarce“ (Luca 19:13).

2.7 În ce constă păcatul principal al celor care amăgesc biserica (v. 6 și urm.)

Unii, fiindcă s-au depărtat de aceste lucruri, au rătăcit și s-au apucat de flecării (ad litteram: vorbe goale). *Ei vor să fie învățători ai Legii și nu știu nici măcar ce spun, nici ce urmăresc*.

2.7.1 Oamenii adunați în biserica lui Isus au mai avut încă pe ici pe colo „găocile de ouă“ din lume, din care au ieșit. Foștii păgâni erau în pericolul de a aduce cu ei și de a dori să păstreze o bucătică din fosta lor lipsă de disciplină morală, de asemenea și miturile lor păgâne și obiceiul lor de a participa la ospetele idolatre, fie din considerente sociale, fie deoarece aceasta ar fi adus „noroc“. Cei proveniți din iudaism în schimb, erau în pericol de a aduce cu ei speculațiile care mișunau în iudaism în jurul istoriilor vechi-testamentale, dar și meticulozitatea exagerată în ceea ce privește *Legea*.

2.7.2 Însă tocmai cu acestea se „rătăceau“ ei, greșind ținta: aici erau oameni care vroiau să devină ceva fără și în afara lui Isus și să atingă un nivel înalt de evlavie. Însă prin aceasta, ei părăseau Evanghelia, harul, pe Cristos Însuși, Mântuirea lui

Dumnezeu (Fapte 4:12). În special din Galateni (Gal. 1:6 și urm.) vedem cum apăreau astfel de „învățători ai Legii” în biserici, cu afirmația, că Evanghelia despre neprihănirea păcătosului numai prin har, pe care o adusese Pavel, ar fi ceva numai pentru începătorii pe plan spiritual. Cine vroia să treacă mai departe și să ajungă la un nivel înalt trebuia să mai adauge la aceasta și împlinirea Legii, inclusiv tăierea împrejur.

2.7.3 Astfel de „învățători ai Legii” vorbesc ce-i drept mult și emit „afirmații ferme”, dar nici chiar ei nu cunosc consecințele faptelor lor: prin aceasta, ei renunță din nou la tot ce le-a fost dăruit lor de Dumnezeu prin Cristos și-i amăgesc și pe alții să facă acest lucru. În felul acesta, omul este din nou singur în eforturile lui de a-I fi plăcut lui Dumnezeu, eforturi prin care nu va ajunge niciodată la țintă. În felul acesta, omul nu mai are Mântuitor. „A căzut din har” (Gal. 5:4). Timotei trebuia să contracareze – în conformitate – lucrurile de acest gen.

2.8 Folosirea corectă a Legii bune (v. 8)

Noi știm că Legea este bună dacă cineva o întrebuințează bine. Care este această folosire corectă a Legii lui Dumnezeu, cea conformă cu natura ei, cea „conformă legii”, folosirea Legii ca și Legea lui Dumnezeu?

2.8.1 Prin Lege ne recunoaștem păcatul, suntem „convinși” de ea prin lucrarea Duhului Sfânt (cf. Ioan 16:8) și prin ea vedem câtă nevoie avem de harul lui Dumnezeu în Isus Cristos.

2.8.2 *Cristos Însuși a împlinit spre binele nostru toată voia lui Dumnezeu, toată Legea lui Dumnezeu.* El spune: „Să nu credeți că am venit să stric Legea și prorocii; am venit nu să stric, ci să împlinesc” (Matei 5:17). Prin faptul, că Și-a dat în întregime viața în mâna Tatălui, Isus a acționat de fapt în sensul real al poruncilor lui Dumnezeu, al Legii.

Isus îi include în această împlinire a Legii pe cei care I se alătură (cf. Matei 5:1), pe ucenicii Săi, din trecut și din prezent, pe cei care cred în El, care sunt „în Cristos” (cf. Ioan 15:4 și urm.).

Aceasta este „neprihănirea mai bună”, despre care Domnul spune în Matei 5:20 că nimeni „nu va intra în Împărăția cerurilor”, nu va ajunge să fie veșnic la Dumnezeu, sub stăpânirea Sa cea bună. Așa, „în Cristos”, omul nu mai este în nici un caz propriul său întreprinzător „în materie de neprihănire înaintea lui Dumnezeu”. Ceea ce trăiește el acum, în sensul voii lui Dumnezeu revelate nouă, este „ascultarea credinței”; pe aceasta trebuia s-o „vestească Pavel la neamuri” (Rom. 1:5; 16:26).

Prin credință, prin primirea lui Isus ca Domn personal, omul devine un *copil al lui Dumnezeu* (Ioan 1:12; cf. Ioan 7:39; Rom. 8:14-17). Și Dumnezeu nu vrea copii neascultători, ci vrea să aibă *copii care ascultă de El*. Fiul care se întoarce acasă, care a fost risipitor (Luca 15:11 și urm.) nu a mai avut acum totuși voie să continue să trăiască sub ochii tatălui așa cum a trăit înainte la porci și la femeile stricate. Și nici nu a trebuit să trăiască așa: tatăl a început să se ocupe de el. Și fiul a inspirat aerul bun, atmosfera sănătoasă a casei părintești. Așa a putut să citească din ochii tatălui ce-i place acestuia și a putut cu dragoste arzătoare să facă voia lui (cf. 2 Cor. 5:17). – Aceasta este acum pentru noi, ca și credincioși, ca unii care am venit în același mod la Isus, folosirea corectă a Legii lui Dumnezeu, a poruncii lui Dumnezeu, pe care El a „așezat-o” pentru noi, copiii Lui și ucenicii Lui, cu grijă părintească pentru umblarea noastră prin această lume, ca „bare diriguitoare” pe calea noastră plină de primejdii: putem să recunoaștem ce-i place lui Dumnezeu.

2.8.3 Mai există însă încă o folosire a Legii, cea de „gard” pentru animalele sălbatice, pentru „ucigașii de tată și ucigașii de mamă, pentru ucigașii de oameni, pentru curvari, pentru sodomiți, pentru vânzătorii de oameni, pentru cei mincinoși, pentru cei care jură strâmb”. Legile penale – care trebuie să impună o morală minimă – ale statului „rânduit” de Dumnezeu (Rom. 13:1-7), trebuie să fie și ele orientate spre poruncile lui Dumnezeu, dacă se vrea ca totul să fie bine, pentru ca lumea ajunsă în păcat să nu se autodistrugă.

2.9 Credinciosul și Legea (v. 9 și urm.)

2.9.1 Însă „noi știm că celor drepti nu li s-a dat nici o Lege” – în *acest* sens –, adică celor care sunt în modul menționat „în Cristos”, care cred în El, care trăiesc dedicați Lui, care se lasă incluși în împlinirea Sa a voii lui Dumnezeu. Ei sunt „drepti”, neprihăniți înaintea lui Dumnezeu (2 Cor. 5:21), îmbrăcați în Cristos și neprihănirea Lui, stăpâniți de Cuvântul și Duhul lui Dumnezeu. Ei sunt educați de Dumnezeu, Tatăl, sunt în sfințirea prin Duhul Lui, sub stăpânirea lui Cristos (Ioan 14:15; Rom. 8:14; 2 Tes. 2:13; Evrei 12:6). Dacă și cât timp este așa, nu au nevoie de „gardul” pentru „animalele sălbatice” și nici nu intră în conflict cu *legile penale* ale statului, care corespund voii lui Dumnezeu (cf. Rom. 13:1-7). Ba chiar pentru ei acestea nici nu ar fi necesare.

2.9.2 Dacă – în măsura în care și cât timp cei veniți odată la credință se despart însă din nou de Cristos și se dezic de El – sunt și ei din nou – după standardele lui Dumnezeu – „nelegiuiți” (cf. 2 Cor. 5:21), *nesupuși*, ba chiar „fără Dumnezeu” și *păcătoși*, *fără evlavie* și *necurați*. Ei s-au distanțat din nou de Domnul lor, singurul care înseamnă pentru ei neprihănirea înaintea lui Dumnezeu și singurul în care locuiește Duhul lui Dumnezeu în ei. Domnul nostru îndeamnă și în această privință: „Rămâneți în Mine și Eu voi rămâne în voi” (cf. Ioan 15:4 și urm.).

În toate acestea, știm că păcatele „fine” ale celor care au trăit deja în Evanghelie cântăresc mai greu decât cele „grosolane” ale oamenilor neștiutori din lume. Dacă ne gândim la interpretarea poruncilor lui Dumnezeu, pe care le-a dat-o Isus ucenicilor Săi în predica de pe munte (Matei 5:17-48), observăm că nici noi nu putem pur și simplu să punem liniștiți la o parte „lista de păcate” pe are o prezintă Pavel aici, cu gândul: „Nu ne privește!”, dacă deja gândul mânios este o încălcare a poruncii a cincea și privirea care pofteste o încălcare a poruncii a șasea (Matei 5:22,28). Și nu pot și creștinii să-și facă de lucru cu adevăruri inexacte? Și să-i privească pe oameni, de exemplu pe imigranți, ca pe o marfă, ca odinioară, în afaceri?

2.9.3 „Și dacă mai este încă altceva împotriva învățaturii mântuitoare”, adaugă Pavel. Petru scrie că trebuie să călcăm pe „urmele pașilor” lui Isus (1 Petru 2:21). Iar posibilitățile, de a ieși de pe urma pașilor lui Isus, sunt nenumărate. Cel care ne amăgește și ne derutează cel mai mult, Satan, este în acest domeniu extrem de inventiv, iar omul firesc este extrem de învățabil. Trebuie să ne întrebăm care este în această privință tocmai în zilele noastre, în lume, cât și în creștinism, „breșă”, prin care vrea să se strecoare omul care se împotrivesc voii lui Dumnezeu. „Ei aduc mereu ceva nou, ca să falsifice învățătura Ta cea bună.”

2.10 Învățătura sănătoasă, care ne face parte la slava lui Dumnezeu (v. 10 și urm.)

2.10.1 *Învățătura* Evangheliei este *sănătoasă*. – Păcatul și Satan i-au furat omului mult mai mult și l-au bătut mult mai rău decât tâlharii pe omul sărac, despre care vorbește Isus în pilda despre samariteanul milostiv (Luca 10:30 și urm.). Domnul nostru Isus Cristos a devenit marele samaritean milostiv pentru noi (cf. celor spuse la 1 Tim 1:2 referitor la cuvântul „îndurare”). El a făcut să se întâmple tot ce a fost necesar ca să ne salveze, să ne vindece. Și prin faptul că ne ridică și pornește cu noi spre marele „han”, spre patria veșnică, El efectuează în același timp acest tratament vindecător. El face acest lucru cu, sub și în Cuvântul Său și astfel sub influența Duhului Său (Ioan 6:63), prin „învățătura Sa sănătoasă”; este medicamentul Său.

În biserică nu este voie deci să se împartă – de către preținși *învățători* – în același timp nimic altceva, nimic otrăvitor, vătămător, nimic care să fie *împotriva învățaturii sănatoase*. Din cauza dragostei lui Dumnezeu, din cauza dragostei Mântuitorului pentru oameni, Timotei trebuie să se împotrivescă hotărât unor astfel de lucruri (v. 3). Aceasta a spus apostolul Pavel, căruia Evanghelia, Vestea Bună, i-a fost „încredințată” într-un mod atât de deosebit (v. 11) și care i-a încredințat-o acum în sensul Domnului lui și lui Timotei. „Învățătura sănătoasă” ne este de asemenea încredințată și nouă, dacă suntem oameni care cred în Isus.

2.10.2 Care este cuprinsul acestui mesaj? *Slava lui Dumnezeu*. În Iacov, Isus este numit „Domnul slavei” (Iacov 2:1): marele Dumnezeu, Domnul nostru Isus Cristos, are și ne dăruiește slavă. Marea țintă a întregii lucrări de mântuire a lui Dumnezeu este la urma urmei slava noastră (1 Cor. 2:7). „Când Se va arăta Cristos... atunci vă veți arăta și voi împreună cu El în slavă” (Col. 3:4). Iar „slava este divinitatea revelată” (F. Chr. Oetinger). „Când Se va arăta El, vom fi ca El, pentru că Îl vom vedea așa cum este” (1 Ioan 3:2; cf. Apoc. 22:3b,4,5b). Cândva nu vom fi niște mici dumnezei, ci vom fi cu adevărat copiii lui Dumnezeu, cu numele și cu întreaga ființă.

2.10.3 Mai departe este vorba despre *fericitul Dumnezeu*. Și aceasta face parte în mod esențial din Vestea Bună, că Dumnezeu are fericire, bucurie și ne dăruiește fericirea, bucuria Sa, ne face părtași la acestea. Așa-i spune Domnul robului său credincios: „Intră în bucuria stăpânului tău!” (Matei 25:21). Dacă nu ne-ar avea acolo cu Sine, Dumnezeului slăvit, fericit, Domnului nostru Isus Cristos i-ar lipsi ceva în cerul Său. Atât de mult ne iubește. „Bine de noi, că avem stăpân bun!”

Studiu biblic despre 1 Timotei 1:3-11

1. Introducere

Într-un război dintr-o țară îndepărtată – așa a povestit cineva care a trebuit să participe la război – un grup de soldați a pierdut legătura cu unitatea mai mare, în plină junglă. Au avut impresia că sunt înconjurați de inamici și nu au știut ce să mai facă. Deodată, în mijlocul lor a apărut un bărbat într-o uniformă de subofițer din armata lor, pe care nu-l cunoșteau personal. Fără un cuvânt, dar zâmbindu-le prietenos, acesta le-a făcut semn să-l urmeze, ceea ce ei au și făcut imediat, căci sperau că îi va duce înapoi, la camarazii lor. Însă după multe cotituri, ei s-au aflat brusc în fața

pozițiilor dușmane. Și nu au mai putut decât să ridice mâinile și să se predea. S-au uitat mirați la subofițer. Însă acesta a râs sarcastic, ceea ce a însemnat evident:

– Ei bine, v-am aranjat!

Nu era deloc unul de-al lor; se îmbrăcase numai cu uniforma unuia dintre camarazii lor căzuți sau prinși.

Ceva asemănător se întâmplă și în lupta pentru calea bisericii lui Isus, după cuvintele Domnului nostru în special pe ultima ei parte: „proroci mincinoși”, „partizani” ai vrăjmașului, „lupi în haine de oi”, oameni care se prefac de parcă ar fi și ei „oi ale Bunului Păstor” și care fac totuși afacerile marelui „lup”, ale vrăjmașului (Matei 7:15; 24:11,24; cf. Ioan 10:11). Unii dintre ei se poate să nici nu fie conștienți de consecințele faptelor lor.

2. Întrebări pregătitoare

De ce sarcină a legat Pavel continuarea șederii lui Timotei în Efes? Ce trebuia el să combată? Care au fost temele speciale ale celor cărora trebuia el să se opună (v. 4)? Ce ar fi trebuit să facă și aceștia în schimb (v. 4b)? Care este conținutul principal al călăuzirii creștine corecte (v. 5)? Cum se poate întâmpla, ca oamenii să părăsească cu învățătura și viața lor urma clară a uceniciei lui Isus? Care este folosirea corectă a Legii Dumnezeului nostru (v. 8-10)?

3. Tema

Sporirea credinței, a cunoștinței și a dragostei cu ajutorul învățaturii bune a Cuvântului sfânt al lui Dumnezeu, combaterea învățătorilor și a învățăturilor mincinoase.

4. Structura

- Sarcina pentru Timotei și pentru toți învățătorii adevărați ai bisericii (v. 3).
- Ce trebuie împiedicați să facă „învățătorii care-i duc pe oameni pe o cale greșită” (v. 3 și urm.). – Unde trebuie să combatem noi astăzi probleme corespunzătoare?

- c) Care este relativ la aceasta sarcina tuturor credincioșilor în biserică și în lume (v. 4b).
- d) Ținta întregii învățături biblice sănătoase (v. 5).
- e) Răul fundamental: oamenii se împotrivesc chemării la ascultarea credinței (Rom. 1:5; 16:26), părăsesc calea și-i îndepărtează pe alții de calea uceniciei lui Isus în gândire, vorbire și faptă (v. 6).
- f) Având în vedere certurile iudaice legate de Lege, există provocarea la o „folosire corectă” a Legii – semnificația legilor statului care impun o morală minimă.
- g) Învățătura sănătoasă a Evangheliei duce la participarea la slava și fericirea lui Dumnezeu (v. 11).

5. Încheiere

- a) A învăța corect presupune a fi și a rămâne personal în părtășia, ucenicia și pe urma lui Isus și înseamnă a-i aduce și a-i menține și pe alții în părtășia cu Isus, în ucenicia Lui, pe urmele Lui. Aceasta se produce prin propovăduirea înaintea multor oameni, cât și prin discuții cu persoane individuale, în special în cadrul consilierii spirituale.
- b) Învățătura greșită este tot ce îndepărtează de Isus, ce duce departe de părtășia Lui, de ucenicia Lui, de urma pe care a lăsat-o El. Din aceasta face parte și tot ce se dorește să se adauge pe lângă Isus și Cuvântul Lui, ca pretins material „de îmbogățire”. Tot ce se afirmă că duce dincolo de iertarea prin Domnul răstignit și înviat. Acest lucru este extrem de actual în zilele noastre. Cu atât mai mult trebuie să verificăm noi înșine și să-i echipăm pe frații noștri creștini pentru verificarea prin Cuvântul lui Dumnezeu.
- c) Învățătura corectă nu ne ajută numai să găsim calea spre ținta minunată, ci ea este în același timp și „sănă-

toasă” (v. 10), având în vedere epidemia fatală a „păcatului”; Cuvântul lui Dumnezeu și Duhul Sfânt, dăruit împreună cu, sub și în Cuvântul lui Dumnezeu, vindecă (Ioan 6:63). – În vremurile de război se întâmpla ca oameni travestiți din rândurile dușmanilor să împartă populației, ca preinși binefăcători, niște așa-zise medicamente, care conțineau însă otrăvuri. Cu atât mai mult vrea aici vrăjmașul, „care ne urăște pentru că suntem iubiți de Dumnezeu”, să distrugă și să împiedice în orice mod posibil tratamentul vindecător minunat al lui Dumnezeu prin Mântuitorul Său Isus Cristos și prin Cuvântul Său vindecător.

- d) La aceste lucruri trebuie să ne împotrivim și aceste lucruri trebuie combătute cu curaj. Însă apărarea este, cum ar veni, lucrarea mâinii noastre stângi. Lucrarea mâinii noastre drepte este, în schimb, cea la care ne angajăm, este să le aducem oamenilor Evanghelia în mod pozitiv, să-i ducem la Isus, să-i ținem la Isus și să ajutăm la vindecarea lor prin Cuvântul vindecător al lui Dumnezeu, pe cât de bine putem. Aceasta trebuie să fie și să rămână esențialul.

3. Proslăvirea îndurării divine – Dumnezeu dă un exemplu (1:12-17)

1:12-17: Mulțumesc lui Cristos Isus, Domnul nostru care m-a întărit, că m-a socotit vrednic de încredere și m-a pus în slujba Lui, 13 măcar că mai înainte eram un hulitor, un prigonitor și batjocoritor. Dar am căpătat îndurare, pentru că lucram din neștiință în necredință! 14 Și harul Domnului nostru s-a înmulțit peste măsură de mult împreună cu credința și cu dragostea care este în Cristos Isus. 15 O, adevărat și cu totul vrednic de primit este cuvântul care zice: „Cristos Isus a venit în lume ca să mântuiască pe cei păcătoși”, dintre care cel dintâi sunt eu. 16 Dar am căpătat îndurare, pentru ca Isus

Cristos să-Și arate în mine cel dintâi toată îndelunga Lui răbdare, ca o pildă celor care ar crede în El în urmă, ca să capete viața veșnică. 17 A Împăratului veșnicilor, a nemuritorului, nevăzutului și singurului Dumnezeu să fie cinstea și slava în vecii vecilor! Amin.

3.1 Prin uimirea pentru harul lui Dumnezeu primit, viața creștinului rămâne proaspătă până la capăt (v. 12)

3.1.1 *Mulțumesc lui Cristos Isus:* Pavel nu poate să vorbească despre faptul că Evanghelia îi este „încredințată“ (v. 11), fără să se gândească imediat la minunea, la marea experiență a vieții lui: la ceea ce a făcut Dumnezeu în Isus Cristos într-un mod atât de extraordinar în viața sa. Cu atât mai clar înțelege el atunci cât de deplasată era acea meticulozitate exagerată a acelor cărturari, care discutau modul în care omul, învățându-se în jurul propriei sale persoane în năzuința de a se realiza singur, ar putea să ajungă în clasa religioasă cea mai de sus. Pavel mai putea să se vadă numai pe cercul mare din jurul Dumnezeului viu, în jurul Domnului Isus Cristos, cu mulțumire, laudă, dragoste, dăruire și slujire arzătoare, plină de abnegație.

3.1.2 *Mulțumesc lui Cristos Isus* (v. 12): „Isus este Cristosul“, Mesia lui Dumnezeu – aceasta era mărturisirea, pe care mai înainte a combătut-o cu atâta mânie și care acum a devenit tonul de bază, melodia fundamentală a vieții lui. Pavel a ținut cu bucurie de această mărturisire, chiar dacă i-a adus ani lungi de temniță, ba chiar moartea de martir. Iar acest Isus era acum *Domnul* vieții lui, la fel ca și al tuturor celorlalți, care ajunseseră la această mărturisire și prin lucrarea lui. În traducerea VT în greacă, care se afla în vremea aceea în mâinile bisericilor din diaspora, Dumnezeul Legământului lui Israel se numea „Domnul“. Mărturisirea lui „Cristos Isus, Domnul nostru“ includea mărturisirea: Dumnezeu Însuși a venit în Isus Cristos la noi și s-a îngrijit de noi: „Domnul este Isus Cristos“ (Fil. 2:11 ad litteram). „El merită să-L onorăm și să ne mistuim în slujba lui.“

3.1.3 Dacă viața creștinului *rămâne* în această *uimire*, la această mulțumire, la această dedicare față de Isus Cristos, în dragostea față de El, atunci ea *rămâne proaspătă*, chiar dacă îmbătrânește. Așa cum putem vedea în acest pasaj de Scriptură, Pavel este un exemplu și în acest sens. Unele vieți ale creștinilor par îmbătrânite și „stătute“, aici vedem cum pot să devină din nou proaspete și noi: prin faptul că această uimire este mereu nouă.

3.2 Ce i-a făcut Domnul, în harul Său, lui Pavel (v. 12)

3.2.1 El l-a *întărit*. Ce a fost necesar pentru aceasta? Isus i-a iertat păcatul. Păcatul comis este groaznică „ghiulea legată de picior“, povara de pe spate, care-l apasă pe om, slăbirea lui jalnică. Iar acum, el a știut: „El era străpuns pentru păcatele noastre“ (cf. Is. 53:5; 2 Cor. 5:19-21). Isus a îndepărtat obstacolul din calea unei noi părtășii cu Dumnezeu (Ioan 1:29). Înainte s-a spus: „Nelegiuirile voastre pun un zid de despărțire între voi și Dumnezeul vostru“ (Is. 59:2). Acum însă este facilitată și dăruită noua părtășie cu Dumnezeu, cu izvorul vieții (Ps. 36:9). Putem să trăim într-un contact permanent cu acest izvor inegalabil de putere.

În plus, suntem puși sub cea mai bună „influență“: Dumnezeu Însuși, Isus Cristos vine în așa fel la noi, încât intră în noi sub forma Duhului Sfânt. Așa spune Scriptura: „Domnul este Duhul“ (2 Cor. 3:17). Domnul nostru spune: „Noi“, Tatăl și cu Mine, „vom veni la el“, la cel care crede în Mine și care Mă iubește, „și vom locui împreună cu el“ (Ioan 14:23). Așa devine omul puternic. Dacă Pavel a îndemnat deja mai înainte biserica din Efes, în care lucra acum Timotei: „Întăriți-vă în Domnul și în puterea tăriei Lui!“ (Ef. 6:10), aceasta a putut doar să însemne: Rămâneți permanent aproape de Domnul, în ascultare de Cuvântul Lui și îndeletnicindu-vă cu rugăciunea! Mențineți contactul cu izvorul minunat și inepuizabil de putere, cu Domnul nostru Isus Cristos și prin El cu Dumnezeul cel viu (cf. Ioan 15:4,5).

3.2.2 *Vrednic de încredere*, loial, așa l-a socotit Dumnezeu pe Pavel (v. 12): nu avem nimic ce Dumnezeu nu a trebuit să ne dea mai înainte. Așa cum suntem, nu suntem deloc oameni

vrednici de încredere. Și nici Pavel nu ar fi fost. Este un efect, un rod al Duhului Sfânt al lui Dumnezeu (Gal. 5:22), dacă noi, oameni nestatornici, „epileptici“, devenim brusc atât de loiali, de încredere și statornici, încât Dumnezeu poate să ne încredințeze ceva. Tot ce nu avem și nu se găsește la noi, Dumnezeu are din belșug.

3.2.3 Dumnezeu l-a pus pe Pavel în slujba Lui, tocmai în slujba de a fi apostolul neamurilor (Fapte 9:15; Rom. 1:5; 16:26), un apostol căruia El i-a „încredințat Evanghelia“ într-un mod atât de deosebit (v. 11). Și aceasta, unui om cu un asemenea trecut!

3.3 De ce s-a făcut Pavel vinovat

El scrie: ... *măcar că mai înainte eram un hulitor, un prigonitor și batjocoritor.*

3.3.1 *Un prigonitor*: bărbații mânioși, care îl omorâseră cu pietre pe primul martir al lui Isus, pe Ștefan, își puseseră mantalele la picioarele pe vremea aceea încă tânărului Saul, respectiv Pavel; el trebuia să le păzească. Și relatarea ne spune, ce impresia a făcut aceasta asupra lui: „Saul se învoise la uciderea lui Ștefan“ (Fapte 8:1). După aceasta s-a stârnit o furtună de persecuții împotriva bisericii creștine și cel mai plin de râvnă a fost tocmai Saul. Ni se relatează: „Saul de partea lui făcea prăpăd în biserică, intra prin case, lua cu sila pe bărbați și pe femei și-i arunca în temniță“ (Fapte 8:3). El i-a „persecutat“ pe creștini, ca să-i zdrobească. Pavel a dus apoi prigoana chiar și în străinătate și a reușit să-și facă rost pentru aceasta de scrisori de împuternicire. Așa a pornit la drum spre Damasc, „ca, dacă va găsi pe unii umblând pe calea credinței, atât bărbați, cât și femei, să-i aducă legați la Ierusalim“ (Fapte 9:1 și urm.).

3.3.2 *Un hulitor*: hula, degradarea și înjosirea lui Isus cu scopul ca și alții să facă același lucru, este menționată înaintea prigoanei, pentru că, pentru credincioși, amăgirea este mai periculoasă decât prigoana. Cu argumentele lui împotriva lui Isus,

prezentate în mod inteligent, cărturarul educat și iscusit cu vorba Saul a vrut în mod sigur să-i deruteze, să-i facă pe creștini să se îndoiască – în fața instanței de judecată – și să-i determine să se lepede de Isus. Și poate că pe ici și colo chiar a reușit; aceasta a fost în mod sigur o durere deosebită pentru el toată viața lui.

3.3.3 *Un batjocoritor*: așa se numește un om, care se atinge de onoarea și lucrarea lui Dumnezeu, de ceea ce Dumnezeu a făcut să crească pe plan spiritual. În acele vremuri de început ale bisericii lui Isus, Dumnezeu a făcut ca în oameni să crească, să înflorească, să aducă rod credința în Isus. „Nimeni nu poate veni la Mine, dacă nu-l atrage Tatăl“ (Ioan 6:44). Însă în sinagogi se cerea de la creștini să se lepede de Isus, ba chiar să-L înjure. Și dacă nu făceau acest lucru, se încerca să fie siliți s-o facă, prin biciuire grea. Despre asemenea evenimente vorbesc relatările extrabiblice timpurii. Acesta era un „batjocoritor“.

Abia dacă poate să existe ceva, care să ne împovăreze conștiința atât de mult, ca grija, că am putea prin comportamentul nostru să fi făcut pe cineva să rățăcească din nou de pe cale, pe un om, care tocmai a făcut primii pași cu Isus.

3.4 Ce a făcut Dumnezeu după aceea – ce include experiența îndurării pentru Pavel

3.4.1 *Dar am căpătat îndurare*, scrie Pavel (v. 13b; ad litteram: „mi s-a făcut cadou îndurare“). Această formă pasivă este, conform uzanței lingvistice ebraice din vremea aceea, un indiciu pentru faptul că aici a lucrat Dumnezeu; la fel este și în cazul pasajului: „Cine se smerește va fi înălțat“ (Luca 14:11).

3.4.2 Apostolul a privit în urmă, la acel eveniment de pe drumul Damascului (Fapte 9): el și-a văzut atunci liniștit de drum; și ceata celor, care trebuia să stea la dispoziția lui în acțiunea lui împotriva creștinilor, îl urma. Mintea lui lucra; făcea planuri pentru prigoana lui și își revizua încă o dată argumentele inteligente, cu care vroia să-i facă pe creștini să aibă îndoieli în credința lor în Isus. Însă atunci a fost orbit deodată de lumina lui Dumnezeu; a căzut la pământ și a auzit un glas, care-l

întreba: „Saule, Saule, pentru ce Mă prigonești?” A fost ca atunci când un delicvent este prins asupra faptei. Pavel a întrebat la rândul lui – a vrut să știe exact cu cine are de-a face: „Cine ești Tu, Doamne?” Și a primit răspunsul clar: „Eu sunt Isus pe care-L prigonești” (Fapte 9:3-5). Și aici a fost valabil: „Ori de câte ori ai făcut aceste lucruri unuia din acești foarte neînsemnați frați ai Mei, Mie Mi le-ai făcut” (Matei 25:40). Atunci a fost clar: Isus era totuși Mesia, Cel răstignit, Cel înviat și acum înălțat de Dumnezeu într-un mod ciudat.

3.4.3 Pavel, care trăia cu cuvântul VT, nu a putut atunci desigur să creadă altceva, decât – ca odinioară adepții lui Core (Num. 16) – că pământul îl va înghiți de viu. Core și adepții lui se răsculasera împotriva lui Moise, iar el se răzvrătise chiar împotriva Cristosului lui Dumnezeu și prin aceasta împotriva lui Dumnezeu Însuși. El trebuia să se aștepte că acum avea să fie trăsrit sau zdrobit, așa cum zdrobește țărâna un parazit.

3.4.4 Dar Domnul a făcut ceva cu totul diferit: El S-a apropiat de Pavel cu *îndurare* (v. 13). Pavel „a găsit milă” (o traducere posibilă). Ce este „îndurarea lui Dumnezeu” vedem extrem de clar din Exodul 32-34: după încheierea Legământului de pe Sinai (Exodul 19-20), Israel tocmai primise porunca: „Eu sunt Domnul, Dumnezeul tău... Să nu ai alți dumnezei în afară de Mine” (Exodul 20:3), când s-a și făcut vinovat de o încălcare grosolană a acestei porunci: s-a turnat un „vițel de aur” în stil egiptean și poporul a dansat în jurul lui, afirmând: „Israele! Iată dumnezeul tău care te-a scos din țara Egiptului!” (Exodul 32:4). Un astfel de „dumnezeu-talisman”, care putea fi văzut și dus peste tot, a fost cu totul după mintea lor. S-a pregătit atunci Dumnezeul cel sfânt imediat să-i lovească, pentru a nimici poporul care s-a lepădat atât de ușor de El? Moise a stat înaintea lui Dumnezeu cu rugăciuni și implorări pentru popor. Ba chiar, el i-a oferit lui Dumnezeu, în favoarea lui Israel: „Șterge-mă din cartea Ta, pe care ai scris-o!” (Exodul 32:32 și urm.). Dumnezeu nu a vrut să accepte așa această ofertă; dar S-a lăsat totuși înduplecat de Moise (Exodul 32:14). O astfel de slujbă preoțească de mijlocire li-L aduce oamenilor pe Dumnezeu extrem

de aproape; și așa devine Dumnezeu extrem de apropiat de om. El Și-a deschis inima pentru Moise; i-a revelat taina Numelui Său, care este asemenea unui „nume principal” al ființei și lucrării Lui – „numele este persoană”, au spus bătrânii –: „îndurare, milostiv, încet la mânie, plin de bunătate și credincioșie” (Exodul 34:6). Așa Se numește și așa este Dumnezeu. Încă cu totul altfel decât a intervenit atunci Moise pentru Israel a intervenit Domnul nostru *Isus Cristos* pentru Israel, pentru întreaga lume (Matei 1:21; Ioan 1:29; Rom. 1:16). El nu a oferit numai, ci a mai adăugat în plus totul; El a și făcut-o efectiv. Aceasta a stat la baza faptului că Dumnezeu i-a dat lui Pavel îndurarea Sa. Și aceasta stă la baza faptului că El ne dă și *nouă, astăzi* îndurarea Sa, dacă ne închinăm înaintea Lui.

3.4.5 Așa l-a lăsat atunci Dumnezeu, Domnul nostru Isus Cristos, pe Pavel să trăiască. Ba chiar i-a dat și o îndrumare, ce are de făcut în continuare, o primă sarcină (Fapte 9:6). Nu există nici un semn mai frumos pentru faptul că Dumnezeu ne-a iertat, decât să ne dea sarcini. Aceasta a fost și experiența lui Petru: după lepădarea lui, Isus i-a dat noi sarcini, respectiv le-a confirmat pe cele vechi: „Paște mieușii Mei! Paște oile Mele!” (Ioan 21:15-17; cf. Matei 16:18 și urm.). La Pavel a fost pentru început doar indicația: „Scoală-te și intră în cetate”, Damasc, „și ți se va spune ce trebuie să faci” (Fapte 9:6). Însă creștinului Anania – în rest necunoscut – din Damasc, care trebuia să vorbească cu Pavel, Dumnezeu i-a revelat deja întregul program al vieții și al slujirii lui Pavel: „Este un vas, pe care l-am ales, ca să ducă Numele Meu înaintea neamurilor, înaintea împăraților și înaintea fiilor lui Israel; și îi voi arăta tot ce trebuie să sufere pentru Numele Meu” (Fapte 9:15 și urm.). Tocmai aceasta a fost pentru Pavel cea mai mare minune, pe tot parcursul vieții lui, că Isus nu l-a făcut fericit numai pe el, ceea ce ar fi însemnat oricum deja mult, ci că l-a chemat să fie și „colaboratorul” Lui (1 Cor. 3:9). Și Petru, după ce s-a lepădat, a crezut probabil că acum a stricat desigur toate planurile binecuvântate pe care le avusese Domnul cu el. Însă nimic nu a fost stricat. Îndurarea lui Dumnezeu este mai mare decât ne gândim noi, în necazul nostru. Ea „se înnoiește în fiecare dimineață și

credincioșia Lui este atât de mare“ (Plâng. 3:22 și urm.). Dacă „ne osândește inima noastră, Dumnezeu este mai mare decât inima noastră“ (1 Ioan 3:20). Da, „dacă suntem necredincioși, totuși El rămâne credincios“ (2 Tim. 2:13). Așa este Isus! Și așa este Dumnezeu! Căci cine-L vede pe Isus Îl vede pe Tatăl (Ioan 14:9). La fel Se întâlnește Isus și cu noi, tocmai atunci când ni se deschid ochii cu privire la viața noastră, când din această cauză simțim un junghi în inimă și când putem să-L rugăm și să-L implorăm numai pe El pentru îndurarea Lui, pentru iertarea Lui, pentru mijlocirea Lui (1 Ioan 2:1).

3.5 Un mesaj, care nu este o autojustificare din cauza trecutului, ci o avertizare pentru viitor

Ce înseamnă acum: *Pentru că lucrăm din neștiință în necredință* (v. 13c)?

3.5.1 *În necredință*: ce-i drept, Pavel provenea dintr-o familie de iudei cucernici. De asemenea, și el respecta cu seriozitate Cuvântul și Legea lui Dumnezeu după VT: însă când Dumnezeu a făcut marele pas înainte în cadrul istoriei Sale a mântuirii și când la „împlinirea vremii, Dumnezeu L-a trimis pe Fiul Său născut din femeie“ (Gal. 4:4), Pavel a refuzat să se supună, la fel ca mulți alții din Israelul cucernic, tocmai dintre conducători, așa cum un cal năvălaș refuză dintr-un motiv neașteptat să asculte de călăreț. Nici tânărul Saul, acest israelit cucernic, nu a vrut aici în mod categoric să se supună; deci nu s-a încredințat în orice situație călăuzirii lui Dumnezeu, nici atunci când Dumnezeu a lucrat altfel cu Israel decât se aștepta el, Pavel, și în special când I-a dat Cristosului Său o cu totul altă înfățișare decât cea pe care o aștepta majoritatea norodului, în ciuda lui Isaia 53. Aceasta a fost credință refuzată, „necredință“.

3.5.2 Pavel spune, în plus: *lucrăm din neștiință*. Pavel era orbit; el avea „mahrama înaintea ochilor“, ca atâția alții din Israel (2 Cor. 3:14-16). Este ceea ce spune Pavel aici o scuză? În nici un caz o autojustificare! El s-a umilit din această cauză toată viața înaintea lui Dumnezeu. În orice caz, exista și vino-

văție: cel care nu ascultă de Dumnezeu, cel care în ciuda evlaviei aparente vrea să se ridice în lăuntrul lui împotriva lui Dumnezeu, acela nu-L recunoaște pe Isus Cristos, pe Dumnezeu, nici în ziua de azi. Așa cum spune Domnul nostru, în sens invers: „Dacă vrea cineva să facă voia Lui, va ajunge să cunoască dacă învățătura este de la Dumnezeu sau dacă Eu vorbesc de la Mine“ (Ioan 7:17). Ascultarea și cunoașterea sunt întotdeauna inseparabile.

3.5.3 Încă o dată: „Dar am căpătat îndurare, pentru că lucrăm din neștiință“. Pavel a știut că acum, *după* Damasc, dacă s-ar împotrivi din nou Domnului nostru Isus Cristos, lui Dumnezeu, nu ar mai putea să spună așa. Aici avem înaintea ochilor cuvintele îngrozitoare din Evrei: „Căci cei care au fost luminați odată, și au gustat darul ceresc, și s-au făcut părtași Duhului Sfânt, și au gustat Cuvântul cel bun al lui Dumnezeu și puterile veacului viitor, și care totuși au căzut, este cu neputință să fie înnoiți iarăși și aduși la pocăință“ (Evrei 6:4-6; cf. Evrei 10:26-31). Și avem înaintea noastră cuvintele despre „păcatul împotriva Duhului Sfânt“ (Matei 12:31 și urm.): cu cât este mai strânsă părtașia, pe care ne-o acordă Dumnezeu în dragostea Sa, cu atât mai vulnerabilă este ea, în special atunci, când Dumnezeu s-a apropiat în dragostea Sa în așa fel, încât a intrat în noi, ca Duh Sfânt (cf. Ioan 14:23; 2 Cor. 3:17; Gal. 2:20). Pentru ca nu cumva să ne jucăm cu harul și „să păcătuim cu voia“ (cf. Evrei 10:26; Iuda 4), de aceea este pusă pentru noi pe câmpia întinsă a harului un astfel de mesaj de avertizare! Așa cum pe podișul unui deal este trasă o sârmă ghimpată, de care sunt agățate table negru-galbene: „Atenție – pericol – prăpastie!“

3.5.4 Astfel de cuvinte nu este voie să devină pentru noi o pricină de disperare, o mare grijă, că am fi deja atât de căzuți și că de aceea nu mai există pentru noi nici o speranță. „La Dumnezeu toate lucrurile sunt cu putință“ (cf. Matei 19:26; Luca 1:37). Domnul nostru poate să învie și morți spiritual. El poate să-i readucă la viață exact așa, cum arată de exemplu scrisoarea circulară adresată bisericii din Sardes (Apoc. 3:1 și urm.), ca pe Lazăr care începuse deja să se descompună (Ioan 11): El spune:

„Îți merge numele că trăiești, dar ești mort. Veghează și în-tărește ce rămâne, care e pe moarte“. Iar Cuvântul lui Dumnezeu spune neîngrădit: „Sângele lui Isus Cristos, Fiul Lui, ne curăță de *orice* păcat“ (1 Ioan 1:7).

3.5.5 Însă aceste cuvinte sunt în orice caz o *avertizare* serioasă. Pavel însuși s-a disciplinat astfel cu mare seriozitate: „Mă port aspru cu trupul meu și-l țin în stăpânire, ca nu cumva, după ce am propovăduit altora, eu însumi să fiu lepădat“ (1 Cor. 9:27). Și el s-a plecat și de bunăvoie sub lucrarea dureroasă de disciplinare a lui Dumnezeu: „Și ca să nu mă umflu de mândrie... mi-a fost pus un țepuș în carne...“ (2 Cor. 12:7). El nu a vrut în nici un caz să cadă în greșeala lui Saul, cunoscutul împărat al cărui nume îl purta (1 Sam. 15:11). Să ne disciplinăm deci și noi înșine; să ne lăsăm îndemnați la aceasta de Cuvântul și de Duhul lui Dumnezeu! Și înainte de toate, să ne lăsăm de bunăvoie disciplinați de *Dumnezeu* (Evrei 12:5 și urm.).

3.5.6 Dumnezeu folosește pentru aceasta unelte adesea foarte diferite. La Pavel a fost chiar „un înger al lui Satan“ (2 Cor. 12:7). La noi se poate să fie în special *oameni*, plăcuți sau antipatici, cinstiți sau vicleni și dintre aceia, care conform standardelor omenești ne nedreptătesc în mod clar, în problemele în care sunt implicați ei. Cu toate acestea, recunoaștem: Dumnezeu este Cel care conduce și în aceste situații. Și, per ansamblu, putem numai să-I dăm dreptate.

Atunci când David, pe când fugea de fiul său Absalom, a fost lovit cu vorbe de ocară, cu reproșuri și chiar cu pietre de Șimei, o rudă a lui Saul, și unul din însoțitorii lui a vrut să intervină, el a spus: „Dacă blestemă, înseamnă că Domnul i-a zis...!“ Dacă David se gândea la greul lui păcat comis față de Batșeba și soțul acesteia, putea numai să recunoască: Per ansamblu, Dumnezeu are dreptate; *Dumnezeu* are dreptate cu măsura lui dură de disciplinare (2 Sam. 16:5-13).

3.6 Mărimea harului lui Dumnezeu, care a devenit vizibilă prin exemplul „Pavel“ (v. 14)

Privitor la viața sa, Pavel rezumă: *Și harul Domnului nostru s-a înmulțit peste măsură de mult împreună cu credința și cu dragostea care este în Cristos Isus.*

3.6.1 Pavel a putut numai să laude supremația *harului*. Unde păcatul este mare, acolo harul este cu mult mai mare. Și unde păcatul stă înaintea noastră ca un munte sinistru, amenințător și întunecând soarele, acolo este cu atât mai valabil: „Cât sunt de sus cerurile față de pământ, atât de mare este bunătatea Lui față de cei care se tem de El“ (Ps. 103:11), față de cei care, speriați de păcatul lor, pot numai să cadă înaintea marelui Dumnezeu și să-I ceară har, din pricina jertfei lui Isus: „Doamne, ai milă de mine, păcătosul!“ (Luca 18:13). „Unde s-a înmulțit păcatul, acolo harul s-a înmulțit și mai mult“ (Rom. 5:20b).

3.6.2 Și oamenii pot să „ierte“, de exemplu un șef de stat pe un criminal condamnat. Însă iertarea omenească abia dacă-l schimbă pe om sau chiar nu-l schimbă deloc. De aceea mulți nu o consideră importantă. Însă harul Domnului nostru Isus Cristos, harul lui Dumnezeu are putere. El facilitează noua existență: viața „în Cristos Isus“, cum spune Pavel aici, viața în „credință“. Domnul nostru ne invită: „Vino după Mine!“ (Matei 9:9). „Veniți la Mine, toți cei trudiți și împovărați“ (Matei 11:28). „El ne cheamă să intrăm la El“ (G. Tersteegen). Dacă ne cheamă așa, El ne eliberează ca să-L putem asculta. Și viața noastră devine nouă prin iertarea Domnului nostru, prin dedicarea noastră față de El – aceasta înseamnă: în *credință*. Așa spune Scriptura: „Dacă este cineva în Cristos, este o făptură nouă“, o creație nouă (2 Cor. 5:17). Iar „Cristos în noi“ este Duhul Sfânt, care ne face copiii lui Dumnezeu (Rom. 8:14; 2 Cor. 3:17a).

3.6.3 Când Isus ne înnoiește viața prin Duhul Său Sfânt, din acest nou, din „rodul Duhului Sfânt“ face parte în primul rând *dragostea* (cf. Gal. 5:22). NT grecesc are pentru cuvântul nostru „dragoste“ trei expresii: *eros* înseamnă dragostea sexuală, *fila-*

delfia este dragostea, legătura și simpatia dintre rude și prieteni, iar *agape*, cuvântul care apare aici, înseamnă dragostea cu care ne-a iubit și ne iubește Dumnezeu pe noi în Isus Cristos și la care răspundem acum cu ardoare prin puterea Duhului Sfânt și pe care – nu ca ceva produs de noi, ci ca pe ceva primit de la Dumnezeu – putem s-o și dăm mai departe prietenilor și dușmanilor noștri (Matei 5:44).

Da, cine *rămâne* așa ca Pavel, în *uimire* – și acum, după decenii – față de minunea harului și a îndurării lui Dumnezeu primite în dar, în acela această dragoste rămâne la fel de vie, de arzătoare.

Tocmai faptul, că în biserica din Efes, în care tocmai se afla Timotei, lucrurile nu mai erau așa, a fost obiecția Domnului înălțat în scrisoarea trimisă poate 25-30 de ani mai târziu acestei biserici. Se produsese o răcire: „Dar ce am împotriva ta, este că *ți-ai părăsit dragostea dintâi*“ (Apoc. 2:4).

De-a lungul timpului, prea ușor devine și pentru noi îndurarea, harul lui Dumnezeu ceva „vechi“ și obișnuit. De aceea există și astăzi în mijlocul nostru atâta creștinism căldicel, plictisit, care nu-l este plăcut lui Dumnezeu și care nu este o mărturie care să-i invite pe oameni la El. Harul lui Dumnezeu trebuie să fie și să rămână și pentru noi temelia indispensabilă a uimirii, dragostei, laudei și mulțumirii noastre, cu privire la păcat și la blestemul pe care-l merită viața noastră: *Și harul Domnului nostru s-a înmulțit peste măsură de mult împreună cu credința și cu dragostea care este în Cristos Isus.*

3.7 Regula fundamentală – care se vede clar din viața lui Pavel – pentru toți: Isus îi mântuiește pe păcătoși (v. 15)

3.7.1 După ce Pavel a afirmat aici, în rezumat, minunea harului cu privire la propria sa viață (v. 14), el prezintă acum marele mesaj al Evangheliei în sens *general*, pentru toți: *O, adevărat și cu totul vrednic de primit este cuvântul care zice: „Cristos Isus a venit în lume ca să mântuiască pe cei păcătoși“* (v. 15a). Se poate traduce și astfel: „Demn de încredere este Cuvântul și demn să fie primit: că Cristos Isus a venit în lume

ca să-i mântuiască pe păcătoși“. Aceasta a fost ceea ce a desemnat mereu Domnul nostru deja în vremea trăită pe pământ drept scopul și ținta venirii Sale în lume, tocmai când întindea mâna după păcătoșii evidenți, când intra în casele lor (Matei 9:9 și urm.; Luca 19:1-10). El nu S-a limitat în nici un caz la cei recunoscuți drept cucernici, la cei „intacți religios“.

3.7.2 Desigur, Isus a putut să și constate cu bucurie: „Iată cu adevărat un israelit, în care nu este vicleșug“ (Ioan 1.47). Poate că acel tânăr Natanael, care-L aștepta pe Mesia „sub smochin“, cu crengile lui care atârnavă mult în jos, se afla tocmai într-o luptă în rugăciune cu Dumnezeu, pentru sosirea cât mai grabnică a lui Mesia, asemenea strămoșului său, Iacov/Israel (Gen. 32:27 și urm.).

3.7.3 Însă Isus a depășit mereu și granița spre păcătoși, chiar și spre cei evidenți – nu pentru ca să Se solidarizeze cu păcatul lor și să-i confirme în păcat, ci tocmai ca să-i salveze din păcatul lor: „Du-te și să nu mai păcătuiești“ (Ioan 8:11). Păcătoșii – la fel ca toți oamenii, pentru că toți sunt păcătoși – sunt mântuiți și devin astfel ferice pe veci numai dacă se lasă chemați să iasă din lumea lor de păcat și vin la Isus, dacă lasă să fie salvați din împărăția întunericului (cf. Col. 1.13) și se lasă „transferați“, prin pocăință și credință, în părtășia cu Isus, unde sunt subordonați stăpânirii Lui bune, vindecătoare. Atunci El îi educă și îi și „sfințește“ (1 Tes. 5:23 și urm.; Evrei 12:14); atunci El îi înnoiește, îi transformă în natura Sa (Gal. 4:19) și îi folosește cu autoritate și rod în slujba Sa (Ioan 15:4 și urm.), în special în slujba „de a căuta și de a găsi“ – cu El și din însărcinarea Sa – „ce era pierdut“.

3.8 Intenția specială a lui Dumnezeu cu chemarea lui Pavel: a vrut să dea un exemplu (v. 15 și urm.).

3.8.1 Pavel ajunge încă o dată să vorbească despre sine: el vorbește despre „păcătoși“ și adaugă: ... *dintre care cel dintâi sunt eu* (v. 15b). Pavel *rămâne* omul cu această istorie neobișnuită a vieții sale, chiar și după ce păcatele i-au fost iertate. El a

făcut păcate foarte grele. Iar Domnul l-a pus într-un mod deosebit de minunat în slujba Lui. Gândul la aceasta este pentru el un motiv permanent de închinare și umilință, de mulțumire și adorare, așa cum arată în special v. 17.

3.8.2 Pavel descrie așa intenția specială a lui Dumnezeu tocmai cu chemarea sa: *Dar am căpătat îndurare, pentru ca Isus Cristos să-Și arate în mine cel dintâi toată îndelunga Lui răbdare, ca o pildă celor care ar crede în El în urmă, ca să capete viața veșnică* (v. 16).

3.8.3 Oamenii „dau exemple“ pentru asprimea lor, pentru faptul că cu ei nu este de glumit. Așa poate de exemplu un învățător, care tocmai a preluat o clasă de elevi puțin îmbucurători, în care înaintea lui un coleg a falimentat, să se impună de la început cu asprime și să dea un exemplu, vorbind dur cu unul din conducătorii clasei și administrându-i o pedeapsă usturătoare. Sau, într-un ținut au loc într-una jafuri, făcute de o mică bandă de tineri, dintre care câțiva sunt prinși în cele din urmă. Iar instanța de judecată aplică pedeapsa stabilită cu mult mai dur decât a cerut-o procurorul: trebuie dat un exemplu, ca să nu se mai întâmple așa ceva.

3.8.4 *Domnul nostru Isus Cristos, marele Dumnezeu, a dat și El aici un exemplu*, în viața lui Pavel, o pildă – nu a severității Sale, ci a harului și a îndurării Sale neînțelese de mari. Cu apostolul neamurilor, El a pus, cum ar veni, un om la intrarea casei Sale, un om care este o propovăduire unică, izbitoare, care nu poate scăpa auzului, despre *harul* lui Dumnezeu, și aceasta nu numai cu mesajul lui explicit – cum ar fi din Romani și Galateni –, ci și cu întreaga istorie a vieții sale. Așa scrie Pavel aici: *Dar am căpătat îndurare...* Pavel este – cum ar veni – primul în ceea ce privește seria temporală, în șirul lung al păcătoșilor neobișnuiți, care sunt mântuiți până în ziua de azi într-un mod minunat de către Isus. Iar în ceea ce privește rangul, el este de asemenea tot primul care a primit în modul cel mai izbitor îndurarea lui Dumnezeu din seria lungă a celor iertați, prin faptul că Dumnezeu l-a chemat chiar să fie apostolul neamurilor.

Domnul nostru a mai pus încă pe cineva de la început în acest mod ca „exemplu itinerant“, la intrarea casei Sale: pe Simon Petru. Lepădarea lui este descrisă în detaliu în toate Evangheliile (Matei 26:69-75; Marcu 14:66-72; Luca 22:54-62; Ioan 18:25-27); acest eveniment face parte desigur în mod esențial din mângâierea Evangheliei: dacă după toate acestea, Domnul nostru nu l-a abandonat pe Petru, atunci, în mila Lui, nu mă va abandona nici pe mine, până când voi ajunge la țintă.

3.8.5 Acești doi apostoli, Pavel și Petru, reprezentanți proeminenți ai Evangheliei din primele generații ale creștinismului, sunt amândoi „exemple itinerante“ pentru harul de nepătruns al Domnului nostru și prin aceasta o invitație deosebită de a veni la El.

3.8.6 Cu toate acestea, aceștia doi și toți martorii nou-testamentali nu s-au jucat deloc cu păcatul; *cu atât mai mult* au urmărit să nu-și întristeze din nou Domnul, să-I fie cu totul plăcuți Lui, să-L slujească cu râvnă arzătoare și să-I fie credincioși până la moarte. Conform informațiilor extrabiblice demne de crezare, cu morțile lor de martiri, cei doi au devenit martori de sânge ai Domnului lor; ei au vrut și prin suferința și moartea lor să-L slăvească pe Domnul lor (cf. Ioan 21:19; Fil. 1:20).

3.9 Răspunsul credincioșilor: marea proslăvire a lui Dumnezeu (v. 17)

Iar acum, din Pavel izbucnește spontan și cu mare forță – prin Duhul lui Dumnezeu (2 Petru 1.21) – marea proslăvire a lui Dumnezeu:

3.9.1 Proslăvirea trebuie să se concentreze în întregime numai asupra lui Dumnezeu, nu asupra oamenilor, nici chiar asupra celor mai evlavioși și sfinți.

3.9.2 Dumnezeu, *Împăratul veșnicilor*: împărații romani – în primul rând Nero și apoi cei mulți, care i-au urmat – nu au fost „împărați veșnici“, chiar dacă au vrut să fie și au acceptat închinarea oamenilor de parcă ar fi fost veșnici. Atunci când

vreun împărat era ucis și altul îi lua locul urcând pe tron, statuiilor împăraților romani, care cereau să fie adorați ca zei, li se tăia pur și simplu capul, iar pe trupul rămas se punea un cap nou.

3.9.3 *Nemuritorului*: și chiar dacă unul din acești împărați nu era omorât și toți îl prețuiau, el era totuși îndepărtat de pe tron din cauza vârstei, a bolii sau a morții. „Domnitorii sunt oameni născuți din femeie și se coboară din nou în țărână” (J. D. Herrnschmidt).

3.9.4 *Nevăzutului*: dacă nu ne putem uita nici măcar la soarele creat, fără să ne rănim ochii, cu cât mai puțin putem să-L privim cu ochii noștri pământești pe marele Dumnezeu, „Soarele sorilor”, Creatorul tuturor soriilor, în slava Sa, în strălucirea Sa minunată, fără să murim, fără să fim nimiciți (cf. Exodul 33:20)! Este o parte din îndurarea lui Dumnezeu, că Se ascunde, că este nevăzut, dar aceasta este și o urmare a păcatului (cf. Gen. 3:24). Și din confirmarea, din testarea celor care sunt ai Lui face parte faptul că ei cred în El fără să-L vadă (Ioan 20:29; 2 Cor. 5:7), ba chiar Îl și iubesc fără să-L vadă (1 Petru 1:8). Însă de cel mai înalt grad al fericirii ține și faptul că avem voie să-L privim și „să ne săturăm de chipul Lui” (Ps. 17:15), că-L vedem „față în față” și putem să vorbim cu El (cf. 1 Cor. 13:12). Astfel, pentru un ucenic și un slujitor al lui Isus Cristos se poate ca ținta supremă să fie ca, după ce a trecut cu bine prin încercare, să ajungă să-L vadă pe Dumnezeu în strălucire deplină, spre slava Lui. Și tocmai pentru această vedere, respectiv prin această vedere vom fi atunci și transformați după natura lui Dumnezeu, în slava Lui (1 Cor. 2:7; 15:51; Col. 3:4; 1 Ioan 3:2; Apoc. 22:3-5).

3.9.5 *Singurului Dumnezeu*: așa i s-a întipărit poporului Israel: „Eu sunt Domnul, Dumnezeul tău... Să nu ai alți dumnezei în afară de Mine” (Exodul 20:2 și urm.). „Ascultă, Israele! Domnul, Dumnezeul nostru este singurul Domn” (Deut. 6:4). Aici este exclusă pe deplin orice relativizare a mesajului divin, așa, de parcă „toate religiile au dreptate și totuși nici una”. Așa, de parcă oamenii din toate religiile ar trebui să caute împreună

adevărul și ar putea „să se îmbogățească reciproc”. Nu este așa; în ciuda respectului și a prețuirii oamenilor din alte culturi, toți, ei și noi, putem numai să ne lăsăm chemați de la ale noastre și să ne întoarcem cu pocăință și credință la *singurul Dumnezeu*, Cel care ni S-a revelat în Isus Cristos: „În nimeni altul nu este mântuire, căci nu este sub cer nici un alt nume dat oamenilor, în care trebuie să fim mântuiți” (Fapte 4:12). Acest lucru este valabil și pentru Israel, ai cărui reprezentanți au spus primii acest lucru (cf. Rom. 1:16).

3.9.6 Sfârșitul s-ar putea întoarce în special și aici „la început”: la *începutul* creștinismului funcționa *marele amestec al religiilor*. S-a vrut neapărat să se introducă și Evanghelia în marele „mojar”, din care trebuia să se obțină *sincretismul*. Și tocmai din această cauză a izbucnit revolta mulțimii, ba chiar prigoana împotriva creștinilor, pentru că aceștia nu puteau să participe la acest amestec al religiilor. La fel se întâmplă și *astăzi* în multe locuri, ba chiar pe plan mondial, în ceea ce privește un mare amestec al religiilor care este în curs, ba chiar și al unei „religii mondiale” de tip ocult, spre care se năzuiește. Devine simțită o împotrivire clară, ba chiar o dușmănie clară împotriva celor care cred în Isus și care-i invită pe oameni la El.

3.9.7 Și tocmai acestui *singur Dumnezeu* îi aduce Pavel, Îi aduce întreaga biserică a lui Isus *cinste și slavă* (v. 17), „precum în cer, așa și pe pământ”. Cinstirea lui Dumnezeu este adevărata împlinire a sensului vieții noastre; aceasta o arată clar și prima poruncă și prima cerere a rugăciunii „Tatăl nostru”. A trăi întru cinstirea lui Dumnezeu înseamnă pentru noi deja acum un crâmpiei de cer. Și aceasta este profesia în care nu trebuie niciodată să ne „recalificăm”, căci *cinste și slavă* I se va aduce lui Dumnezeu *în vecii vecilor* (ad litteram: „în veacurile veacurilor”). Aceasta este și în ultima carte a Bibliei expresia pentru timpul absolut nelimitat. Acolo este folosită pentru viața și domnia lui Dumnezeu și a lui Isus Cristos (cf. Apoc. 11:15), cât și a celor care-I aparțin lui Isus în acest veac (Apoc. 22:5), însă la fel și pentru blestemul și chinul lui Satan, ale Anticristului și ale prorocului mincinos (Apoc. 20:10).

3.9.8 Pavel mai adaugă: *Amin*. Aceasta înseamnă: „Da, așa este!” Și probabil așa a răspuns și biserica în cor la citirea scrisorii: „Amin”. „Da, așa este!”

Studiu biblic despre 1 Timotei 1:12-17

1. Introducere

Conducătorul unei grupe de tineret, care trebuia să țină un studiu biblic despre pasajul nostru din Scriptură, a început după cum urmează:

– Ce-ați spune, dacă v-aș povesti următoarea istorie inventată: pe principala stradă comercială din marea metropolă, un angajat al firmei de pază și securitate a observat noaptea, la ora 2, că pe lângă una din marile bănci se mișca o luminiță; evident, cineva lucra acolo cu aparatul de sudură. Omul de la asociația particulară de asigurări l-a anunțat imediat pe proprietarul băncii și poliția. Ei au intrat cu toții cu mare atenție în încăpere. Apoi, șeful s-a răstit la spărgător: „Ce faci aici?” Hoțul s-a întors spre el, cu intenția să se apere. Dar privirea i s-a oprit pe țevile pistoalelor îndreptate asupra lui. Șeful era furios. Dar apoi și-a schimbat vocea și a spus: „Mi-e milă de tine. Poți să începi să lucrezi chiar de mâine la mine, ca și casier principal, ca să câștigi în sfârșit un ban cinstit”.

Toți tinerii au început să râdă. Conducătorul grupei de tineret a continuat:

– V-am spus de la început că este o istorie inventată. Însă exact așa s-a întâmplat atunci cu Pavel pe drumul Damascului, pe care Isus l-a făcut „vasul Său ales”, apostolul neamurilor. Și în esență, nici la mine lucrurile nu au stat altfel, dacă mă gândesc cât de mult L-am supărat și eu pe Dumnezeu. Și acum am voie chiar să rostesc cu gura mea Cuvântul Lui și să fiu colaboratorul Lui.

2. Întrebări pregătitoare

De ce s-a făcut Pavel vinovat? La ce trebuia să se aștepte Pavel, după ce a fost „prins” pe drumul spre Damasc? De ce s-a minunat el foarte tare toată viața lui? Ce atitudine interioară și ce comportament exterior față de Dumnezeu și oameni a determinat aceasta? Ce înseamnă experiența lui Pavel cu Cristos pentru alți oameni? Dumnezeu a dat un exemplu cu Pavel – pentru ce?

3. Tema

Ce menține proaspătă viața unui creștin, chiar dacă este veche.

4. Structura

- a) Uimirea față de marea îndurare a lui Dumnezeu.
- b) Ce a făcut Domnul cu Pavel în îndurarea Sa (v. 12).
- c) Care fusese vina lui Pavel (v. 13).
- d) Totuși, îndurarea lui Dumnezeu – atunci au mai existat „circumstanțe atenuante”, acum ele nu ar mai exista; aceasta este o avertizare (v. 13b).
- e) Mărimea harului lui Dumnezeu, devenită vizibilă prin exemplul lui Pavel (v. 14).
- f) Regula de bază care trebuie derivată din experiența lui Pavel: Isus îi mântuiește pe păcătoși (v. 15).
- g) Prin chemarea lui Pavel, Dumnezeu a dat un exemplu al harului Său – ca invitație, încurajare și mângâiere pentru oamenii care se sperie de păcatul lor.
- h) Primul răspuns corect al celor care au avut parte în modul acesta de harul lui Dumnezeu: proslăvirea lui Dumnezeu.

5. Încheiere

Unii se vaită astăzi: „Nu am crescut într-o casă creștină“. „Nu am avut o tinerețe ocrotită.“ „Nu am fost niciodată evlavios.“ „Am mers toată viața într-o altă direcție.“ „Am stricat totul; pentru mine nu mai intră nimic în discuție.“ Astăzi, într-o vreme în care atât de mulți oameni au crescut departe de Evanghelie, ba chiar s-au implicat în mișcări anticreștine, acest pasaj biblic este pentru mulți un mare ajutor: „Dumnezeu te mai poate folosi și pe tine într-un mod minunat, dacă-ți deschizi viața înaintea Lui, dacă-i ceri iertare pe baza jertfei lui Isus și dacă-I încredințezi și-I subordonezi viața, fără rezerve“. („Cei din urmă vor fi cei dintâi.“)

4. Lupta pentru mesajul încredințat (1:18-20)

1:18-20: Porunca pe care ți-o dau, fiule Timotei, după prorociile făcute mai înainte despre tine, este ca prin ele să te lupți lupta cea bună 19 și să păstrezi credința și un cuget curat, pe care unii l-au pierdut și au căzut din credință. 20 Din numărul lor sunt Imeneu și Alexandru, pe care i-am dat pe mâna lui Satan, ca să se învețe să nu hulească.

4.1 Mesajul îi este încredințat lui Timotei și de asemenea și nouă (v. 18a)

4.1.1 Porunca aceasta (v. 18) are drept conținut, că „Cristos Isus a venit în lume ca să mântuiască pe cei păcătoși“ (v. 15). Ea este „vestea specială“ minunată a lui Dumnezeu, Evanghelia pur și simplu, Vestea Bună pe care te poți baza, pentru care garantează Dumnezeu Însuși, oferta inimaginabil de prietenoasă a Domnului cerului și a pământului făcută nouă, oamenilor, care prin revolta lor împotriva Lui ne-am pierdut dreptul la viață.

4.1.2 „Acest mesaj“, care i-a fost dat lui Pavel direct, ca apostol al lui Isus Cristos, de Domnul Însuși (v. 11; Gal. 1:12),

el i-a dat-o acum lui Timotei. Așa s-a transmis și se transmite acest bun de valoare din generație în generație, printr-o ștafetă minunată, până când Domnul va încheia acest pasaj al istoriei mântuirii – cel dintre înălțarea la cer și revenirea Sa – și Se va arăta în slavă. Aceasta este adevărata „succesiune apostolică“: *mesajul Evangheliei* se transmite *neschimbat* – începând cu apostolii, care l-au primit direct de la Domnul –, de-a lungul generațiilor, până în marea zi a lui Isus Cristos. Faptul, că Pavel i-a dat lui Timotei acest mesaj, *a inclus datoria* de a-l păstra *neschimbat*, nefalsificat și curat și de a-l folosi „conform menirii lui“, anume de a-l transmite mai departe, prin toate modurile posibile, oamenilor care au nevoie de salvare. Exact aceasta este și datoria noastră, cărora ne este încredințat astăzi acest mesaj.

4.1.3 Apostolul îl numește pe Timotei *fiul* său; el este fiul lui spiritual, a venit la credință prin el (cf. 1 Tim. 1:2 și interpretarea aferentă).

4.2 Mesagerul are nevoie de certitudine și putere (v. 18b)

4.2.1 Timotei are nevoie de întărire și asigurare pentru această sarcină. Pavel scrie de aceea: ... *după prorociile făcute mai înainte despre tine...* (ad litteram: după „cuvintele prorocilor“, cuvintele provenite de la Dumnezeu). Se poate ca Timotei să se fi gândit aici în primul rând la ziua în care el – probabil în urmă cu 15 ani – s-a despărțit de localitatea lui natală Listra și s-a alăturat apostolului Pavel – care tocmai se afla în cea de-a doua sa călătorie misionară și trecuse atunci pe acolo – la dorința acestuia, ca și colaborator (Fapte 16:1-3). Atunci, probabil într-o ceremonie de trimitere (asemănător celei din Fapte 13:3), câțiva prezbiteri ai bisericii și-au pus mâinile peste el, ca binecuvântare, iar prin rugăciunile lor, prin mijlocirea lor i-au dat sfaturi scurte, călăuze pe cale.

O astfel de slujbă putem să facem și noi astăzi, unii pentru alții – de asemenea prin rugăciune, prin mijlocire – și să ne bazăm pe faptul că, prin Duhul lui Dumnezeu, ni se dă mesajul

corect, călăuzitor și asigurător. Duhul ne va aminti în primul rând pasaje din Scriptură. Așa spune Domnul nostru: Duhul Sfânt „va lua din ce este la Meu“ și „vă va aduce aminte de tot ce v-am spus Eu“ (Ioan 16:14; 14:26). Duhul lui Dumnezeu ne amintește și cuvintele VT, de exemplu: „Nu ți-am dat Eu porunca aceasta: „Întărește-te și îmbărbătează-te“? Nu te înspăimânta și nu te îngrozi, căci Domnul, Dumnezeul tău este cu tine în tot ce vei face“ (Iosua 1:9). Iar la prorociile care ne dau siguranță putem să ne gândim și la toate promisiunile date *bisericii*, ca întreg (Is. 55:10 și urm.; Matei 16:18; Fapte 1:8; 1 Cor. 15:58 etc.).

4.2.2 Cu ce scop au fost spuse aceste cuvinte? Pavel scrie: *ca prin ele să te lupți lupta cea bună*. Cu, sub și în Cuvântul Său, Domnul ne dăruiește Duhul Său, iar prin mesajul lui Isus și mai ales prin mesajul Scripturii, pe care ni-l spun frații noștri creștini în mod personal, ca și consiliere spirituală și ca binecuvântare. Isus Cristos spune: „Cuvintele, pe care vi le-am spus Eu, sunt duh și viață“ (Ioan 6:63). Duhul Lui este putere și dă putere, autoritate lăuntrică de la Dumnezeu. Și cu Duhul sunt date în același timp și darurile necesare, darurile spirituale pentru slujba respectivă. Duhul lui Dumnezeu este întotdeauna ambele în același timp: darul mântuitor și dar pentru slujire, nu este ceva extraordinar, ce-și visează omul și ce-i promite să-l ridice în ochii celorlalți, ci este tocmai echipamentul de care are nevoie, pentru a putea face ceea ce trebuie să facă din însărcinarea Domnului său (cf. Rom. 8:14-17; 12:3-8; 1 Cor. 12:4-11; Ef. 4:11 și urm.).

4.2.3 Așa poate Timotei să lupte *lupta cea bună*. De asemenea, și noi putem; căci Domnul nostru este același ieri și azi (Evrei 13:8) și de asemenea Duhul Lui, care este „Cristos în noi“ (2 Cor. 3:17a; Gal. 2:20), este același ieri și azi. – Da, este o *luptă*, pentru a păstra și a vesti corect marele mesaj; în textul original apare un cuvânt din limbajul soldaților. Aici se cere un efort neîmpărțit, rezistent, dispus să îndure lipsuri.

Și trebuie să fie o luptă *bună*, în ceea ce privește domnul slujit, mijloacele folosite și ținta:

a) *domnul slujit*: simplu, fără intenții secundare, mesagerul

trebuie să stea numai și în exclusivitate în slujba lui *Isus*; cu Isus trebuie să gândească și cu El trebuie să lucreze;

b) *mijloacele de luptă*: numai adevărul Evangheliei, Cuvântul lui Dumnezeu care caută să-i câștige pe oameni prin dragoste. Este dragostea, care nu luptă împotriva oamenilor, ci care se luptă pentru ei. Această luptă se dă în adevăr și dragoste, în dragoste și adevăr;

c) *ținta*: ca oamenii, păcătoșii (v. 15) să fie salvați și mântuiți pentru veșnicie. Ei trebuie să fie eliberați din robia lumii, a păcatului și a lui Satan și să fie transferați sub domnia bună a lui Isus, Păstorul cel Bun (Col. 1:13), să trăiască în părtășia Lui și de asemenea în biserica Lui și să stea în slujba Lui, și printre oameni, credincioși și necredincioși.

4.3 Premisa autorității lăuntrice a mesagerului însuși (v. 19)

4.3.1 Timotei poate să facă toate acestea numai dacă stă și rămâne el însuși mai întâi în *credință*, în relație cu Domnul lui, în dedicarea față El, în părtășia cu El, în încrederea în El, întotdeauna „atent la semnalul Lui“, dacă este astfel „în Cristos“ și dacă nu iese din El cu nimic, cu nici o faptă, cu nici un cuvânt și nici un gând al minții. Numai așa lucrează și Domnul cu Duhul Său în el și prin el și numai așa poate să fie cu adevărat rodnică întreaga lui lucrare și toată lupta lui pentru Dumnezeu și oameni. Căci Domnul nostru spune: „Cine rămâne în Mine și în cine rămân Eu aduce mult rod“ (Ioan 15:5).

4.3.2 Și numai așa poate Timotei să aibă și un *cuget curat*, cu alte cuvinte, ca unul care crede în Isus, să stea *într-o armonie netulburată cu Domnul* și să fie plăcut Lui cu gândul, vorba și fapta, cu atitudinea lăuntrică și comportamentul exterior.

De ne-ar fi dat și nouă, să trăim așa! Conștiința legată de Dumnezeu și de Cuvântul Său și de Legea Sa este organul din noi, care este condus de Duhul lui Dumnezeu și care ne conștientizează dacă cu gândul, vorba și fapta suntem în acord cu voia lui Dumnezeu sau nu, respectiv ce trebuie și ce nu trebuie să facem în situația prezentă.

4.4 Pericolul de a părăsi din nou părtășia cu Isus și unde duce acest lucru (v. 19 și urm.)

Pentru Pavel este o mare durere că, pentru a clarifica lucrurile față de Timotei în modul necesar, trebuie să spună despre doi bărbați, care au renunțat la toate acestea; poate că au fost oameni care au făcut și ei odată parte din colaboratorii lui Pavel. El scrie: *Pe care* – este vorba de „cugetul curat” – *unii l-au pierdut*. Este vorba deci de mai mulți decât de cei menționați cu numele. Tocmai și în acea perioadă de început, vrăjmașul s-a străduit evident permanent să-i smulgă pe oameni din biserica lui Isus. Și în mod sigur se va strădui în mod deosebit și în *perioada* finală a *apostaziei*, pentru că știe că timpul lui este foarte scurt (2 Tes. 2:3; Apoc. 12:12).

Ei *au pierdut cugetul curat* (v. 19). Ei s-au deschis pentru lucruri la care în ei s-a aprins „lumina roșie de avertizare” a conștiinței. Însă ei au îndepărtat de-a dreptul cu forța toate avertizările conștiinței și le-au nesocotit. Au depășit intenționat toate semnalele de oprire și au devenit de-a dreptul dușmănoși față de propovăduitorii Cuvântului (cf. 2 Tim. 4:14 și urm.). Nu știm dacă pentru aceasta au deviat de la adevărul Evangheliei spre tot felul de speculații, dacă au alergat din nou la „zeii-talismani” și la alte practici oculte ale vremurilor aceleora, care în mod evident jucau un rol important în Efes (cf. Fapte 19:18-20), dacă s-au făcut vinovați de păcate morale și dacă au frecventat din nou bordelurile sau dacă – din motive sociale și pentru a evita persecuțiile – au devenit în vreun alt mod la fel ca lumea (cf. Rom. 12:2; Iacov 4:4 și urm.). Și deoarece ascultarea și cunoștința, dimpreună cu siguranța credinței sunt legate ca într-un „legământ” (Ioan 7:17), în urma neascultării lor ei și-au pierdut din nou și cunoștința clară, încrederea în Domnul lor, și părtășia cu El, ba chiar tot ce le dăduse Domnul.

Au căzut din credință (v. 19): nu s-au mai aflat în ucenicia lui Isus, pe linia biruinței Lui, în „ceata” Lui; ei au părăsit calea. Așa că acum sunt naufragiați pe nisip sau vasul lor s-a lovit de o stâncă ascunsă și s-a găurit. Și mai înainte, în mândria lor și ulterior, în disperarea lor, au început să-L „hulească” pe Domnul lor, să-L batjocorească, să se certe cu El și să dea toată vina

pe El. Iar vinovați de tot erau totuși ei înșiși (cf. Ier. 2:17), de vină era faptul că ei părăsiseră ucenicia intenționată și ascultătoare a lui Isus.

4.5 Educarea cu scopul salvării (v. 20)

4.5.1 Pavel este interesat acum de *educarea* necesară a acestor oameni, ca ei *să se învețe*. În textul original aici apare un verb, care este format din expresia pentru „copil” și care este legat de cuvântul nostru „pedagogie”: ei trebuie educați asemenea copiilor. Da, cu toată seriozitatea, chiar în mod dureros. Ei nu trebuie însă să fie excluși. Măsurile educative nu au rodit însă la început deloc în Imineu (cf. 2 Tim. 2:17). Asemănător spune Pavel și referitor la un membru al bisericii din Corint, care comisesse un grav păcat moral (1 Cor. 5:1-5). Pavel spune aici, că pe amândoi *i-am dat pe mâna lui Satan*. Aceasta a fost în sine o măsură de disciplinare bisericească; dar dacă Pavel nu era în biserică, el putea să-i ceară acest lucru bisericii și în absența sa (cf. exemplul menționat 1 Cor. 5:1-5). Probabil Pavel s-a rugat pentru ca acești oameni să nu se piardă pentru veșnicie.

4.5.2 Vedem modul în care Dumnezeu se folosește chiar și de Satan pentru scopurile Sale. Satan trebuie să-L slujească pe Dumnezeu, scopurile Lui, chiar dacă nu vrea s-o facă. El trebuie să fie ca un câine ciobănesc, care înconjoară turma lătrând mârșos, dar tocmai prin aceasta adună turma și o ține lângă păstor.

Din exemplele din Scriptură vedem cum trebuie să ajute Satan ca oamenii *să fie eliberați de rău, să fie păziți de rău și adevărul să fie confirmat în ei*: cei doi aici, cât și acel bărbat din 1 Cor. 5 trebuie să fie *eliberați* de rău.

Pavel trebuia să fie *păzit* de rău; el scrie: „Și ca să nu mă umflu de mândrie, din pricina strălucirii acestor descoperiri, mi-a fost pus un țepuș în carne, un sol al Satanei, ca să mă palmuiască și să mă împiedice să mă îngâmf. De trei ori L-am rugat pe Domnul să mi-l ia. Și El mi-a zis: „Harul Meu îți este de ajuns; căci puterea Mea în slăbiciune este făcută desăvârșită” (2 Cor. 12:7-9).

La Iov trebuia să fie *confirmată partea bună*; trebuia să se

arate că Iov nu era evlavios pentru sine, pentru propriul său avantaj, ci cu adevărat *pentru Dumnezeu*, de dragul Lui. Pentru aceasta, vrăjmașul a avut voie un timp să rupă în viața lui Iov legătura dintre a fi bun și a o duce bine (Iov 1; 2). Dar Satan a fost totuși doar un câine în lanț: nu a putut să meargă mai departe decât a îngăduit Dumnezeu. Dumnezeu i-a spus: „... nu-mai cruță-i viața“ (Iov 2:6). Această limită Satan nu putea s-o depășească nici cu toată neascultarea lui diabolică. Aceasta ne mângâie și ne dă siguranță și nouă, în ciuda tuturor atacurilor vrăjmașului (cf. 1 Cor. 10:13b).

Studiu biblic despre 1 Timotei 1:18-20

1. Introducere

În copilărie, când ne adunam mai mulți copii, ne plăcea să ne jucăm „telefonul fără fir“: primul îi șoptea celui care ședea lângă el ceva în ureche, ceea ce acesta trebuia la rândul lui să-i șoptească mai departe celui de lângă el și tot așa unul altuia, până se închidea cercul. Ultimul spunea apoi cu voce tare ce cuvânt ajunsese la el. Iar primul anunța apoi ce-i spusese el celui de-al doilea. Toți râdeam apoi de cât de mult a fost schimbat, stâlcit, ba chiar transformat cuvântul într-un mod de nerecunoscut, în drumul lui de la primul copil până la ultimul.

Acesta este un joc distractiv. Însă la mesajul mare, pe care Domnul nostru Isus Cristos l-a încredințat apostolilor Săi, pe care trebuia să-l dea mai departe – prin Cuvântul vorbit și scris – generațiilor următoare și cu a cărui transmitere este însărcinată și generația noastră de creștini, este vorba de viață și de mântuire. – Pentru bătrânul apostol Pavel, care fusese deja atât de aproape de martiraj (cf. Fil. 1:20-23; 2:17) și de care era amenințat, mai devreme sau mai târziu (cf. 2 Tim. 4:6), a fost extrem de important ca marele mesaj, Evanghelia minunată a lui

Dumnezeu despre Isus Cristos, să fie transmisă, încredințată corect din generație în generație – mai întâi de către el lui Timotei – și ca ea să circule neprescurtată, neamestecată, neschimbată, nefalsificat de-a lungul generațiilor până la ținta istoriei, marea zi a lui Isus Cristos. Aceasta îi indică el aici ucenicului său Timotei, cât și nouă tuturor.

2. Întrebări pregătitoare

Care este, din context, mesajul pe care i l-a încredințat Pavel lui Timotei? De ce i l-a încredințat? Cum a dobândit Timotei certitudine și putere pentru lupta legată de vestirea și păstrarea mesajului (v. 18)? Ce este aici o luptă „bună“? Care este aici premisa autorității lăuntrice a mesagerului, care trebuie să ducă acum mai departe Evanghelia (v. 19a)? Cum se poate întâmpla ca un om să se sustragă îndemnului șoptit al Duhului lui Dumnezeu și unde duce aceasta (v. 19b)? Care este măsura disciplinară dură la care apelează Pavel aici și care este aici mijlocul de disciplinare? Ce face ca acest pasaj biblic să fie actual și în ziua de azi?

3. Tema

Lupta pentru păstrarea și transmiterea corectă a mesajului minunat al Evangheliei: neprescurtat, neschimbat și fără adăugiri.

4. Structura

- a) Mesajul, care îi este încredințat lui Timotei și de asemenea și nouă (v. 18).
- b) Certitudinea și puterea mesagerului (v. 18).
- c) Premisa autorității lăuntrice a mesagerului (v. 19).
- d) Pericolul de a ieși din nou din părtășia cu Isus și care sunt urmările (v. 19).

- e) Disciplinare dureroasă cu scopul ca omul să fie totuși mântuit.

5. Încheiere

Pasajul nostru biblic este astăzi actual în mai multe privințe:

- a) Scriptura, care pentru noi este mărturia demnă de încredere a mesajului încredințat nouă, a fost și este sfâșiata de critica omenească arbitrară.
- b) Isus și mesajul Său sunt relativăți, de parcă Isus ar fi unul din mulțime; El este pus mai prejos decât mărturia Scripturii și prin aceasta este „hulit“.
- c) Alții vor să aglomereze peste mesajul încredințat nouă în Scriptură preținse noi revelații, deși Scriptura spune: „Să nu treceți peste ce este scris“ (1 Cor. 4:6). Și: „Dacă va adăuga cineva ceva la ele (la cuvintele Scripturii), Dumnezeu îi va adăuga urgiile scrise în cartea aceasta“ (Apoc. 22:18).
- d) Aici trebuie luptată „lupta cea bună“: cu încredere în Domnul nostru și Duhul Său, care ne-a dăruit cândva Scriptura prin martorii Lui. La apariția, culegerea și delimitarea ei au lucrat cândva oameni, însă în același timp în primul rând, în toate și prin toate a lucrat *Dumnezeu cu Duhul Lui*; putem să fim încredințați de aceasta (cf. Ioan 14:26; 16:14; 2 Tim. 3:16; 2 Petru 1:21; 1 Ioan 1:1).
- e) Este important să rămânem în credință, „în Cristos“, în ascultarea credinței, în sfințire, să nu ieșim cu nimic din părtășia cu Domnul nostru, să ascultăm de conștiința noastră legată de Cuvântul lui Dumnezeu și stăpânită de Duhul Lui. Așa avem autoritatea lăuntrică să intervenim în adevăr și în dragoste pentru mesajul Evangheliei clare și să ne împotrivim tuturor îndoielilor, amestecurilor, răstălmăcirilor și denatură-

rilor. În vremurile escatologice vestite – cu mulții „proroci mincinoși“ (Matei 24:11) –, biserica și conducătorii ei au deosebit de mult de făcut în acest sens. Noi suntem însă invitați: „Dacă vreunui din voi îi lipsește înțelepciunea, s-o ceară de la Dumnezeu, care dă tuturor“ (Iacov 1:5).